

Filozofická fakulta Univerzity Palackého
Katedra anglistiky a amerikanistiky

**Kontrastivní analýza darovacích
dokumentů v češtině a angličtině
z hlediska překladu**

**Contrastive Analysis of Donation
Documents in Czech and English
for Translation Purposes**

Bakalářská práce

Autor: Alžběta Janásková

Studijní obor: Angličtina se zaměřením na komunitní
tlumočení a překlad

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Ondřej Klabal

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla úplný seznam citované a použité literatury.

V Olomouci dne 29. dubna 2019

.....

vlastnoruční podpis

*Děkuji Mgr. et Mgr. Ondřeji Klabalovi za odborné vedení mé bakalářské práce,
stejně jako za cenné rady, které mi při jejím psaní poskytl.*

Seznam zkratek

APS	administrativně-právní styl
ČR	Česká republika
DIČ	daňové identifikační číslo
IČO	identifikační číslo organizace
NOZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nový)
UK	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
USA	Spojené státy americké

Obsah

Seznam zkratk	4
Obsah	5
Úvod	7
1 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení	9
1.1 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení v České republice.....	10
1.2 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení ve Spojeném království.....	13
1.2.1 Právní systém Spojeného království.....	14
1.3 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení ve Spojených státech amerických	16
1.3.1 Právní systém Spojených států amerických.....	17
2 Právní jazyk darovacích dokumentů	19
2.1 Definice právního jazyka.....	20
2.2 Zařazení stylu právnických dokumentů do funkčních stylů	21
2.3 Příznakové jazykové prvky anglického právního jazyka	23
2.3.1 <i>Dublety a triplety</i>	23
2.3.2 <i>Kapitalizace</i>	24
2.3.3 <i>Archaismy a slova cizího původu</i>	24
2.3.4 <i>Modální slovesa</i>	25
2.3.5 <i>Větná struktura</i>	26
2.3.6 <i>Postmodifikace na lexikální úrovni</i>	27
2.4 Příznakové jazykové prvky českého právního jazyka	28
2.4.1 <i>Multiverbizovaná jazyková vyjádření</i>	29
2.4.2 <i>Trpný rod</i>	29
2.4.3 <i>Sevřenost a těsnost syntaktické stavby</i>	30
2.5 Právní pojem	31
2.5.1 <i>Prostředky pro překlad právnických textů</i>	31
2.5.2 <i>Interpretace právních pojmů</i>	32
2.5.3 <i>Vnitrojazykový překlad</i>	32
2.5.4 <i>Pojmová analýza</i>	32
3 Analyzovaný vzorek darovacích dokumentů	34
4 Analýza rozdílů podstatných náležitostí a makrostruktury darovacích dokumentů v českém a anglickém jazyce	35
4.1 Definice makrostruktury darovacích dokumentů	35
4.2 Náležitosti darovacích dokumentů v ČR, USA a UK.....	36
4.3 Podstatné rysy darovacích dokumentů a jejich rozdíly v ČR, USA a UK.....	36
4.3.1 <i>Darovací smlouvy a deeds of gift</i>	36
4.3.2 <i>Donation forms, tzv. darovací formuláře</i>	39
4.3.3 <i>Deeds of covenant a smlouvy o darování podpory</i>	40

4.3.4	<i>Gifted deposit letter</i>	41
4.3.5	<i>Authorization for INTER VIVOS Gift of ANSCA Stock Form</i>	41
5	Syntaktická struktura darovacích dokumentů	43
5.1	Syntaktická stavba ustanovení z darovacích dokumentů	43
5.1.1	<i>Rozvětvená syntaktická struktura</i>	43
5.1.2	<i>Negace</i>	44
5.1.3	<i>Dublety a triplety ve větě</i>	45
5.1.4	<i>Trpný rod</i>	46
6	Jazykové šablony darovacích dokumentů	47
6.1	Jazykové šablony lexikální	47
6.2	Jazykové šablony větné	49
6.3	Jazykové šablony konstrukční	50
7	Kontrastivní analýza terminologie darovacích dokumentů	51
7.1	Terminologie z darovacích dokumentů	51
7.1.1	<i>Jazykové šablony z anglických darovacích dokumentů</i>	57
7.1.2	<i>Faux amis v právníkové terminologii</i>	60
7.1.3	<i>Poloodborné termíny</i>	61
7.2	Dublety a triplety	61
	Závěr	69
	Přílohy	71
	Kolokační glosář	71
	Anglicko-český glosář	73
	Deed of Gift ve formě formuláře	74
	Deed of Gift – originál v angličtině	75
	Deed of Gift – překlad do češtiny	77
	Darovací smlouva – originál v češtině	79
	Darovací smlouva – překlad do angličtiny	83
	Summary	84
	Použitá literatura	87
	Anotace	92

Úvod

Jelikož je právní jazyk velice odborný a formální a není určen pro širokou veřejnost, bývá pro laické čtenáře právnických dokumentů zvláště obtížné porozumět jejich složitým zněním. Právní terminologie je významově přesná a jednoznačná, a tudíž je pro správné pochopení textu psaného v právnickém stylu nanejvýš nutné znát přesný význam i použití jednotlivých právních pojmů. Crystal a Davy (1973, s. 193) pak tvrdí, že autoři právnických dokumentů jsou povinni vynaložit veškeré úsilí, aby bylo právními termíny použitými v určitém textu vyjádřeno přesně to, co autor právního dokumentu zamýšlí vyjádřit, aniž by došlo k nesprávnému výkladu a následnému nepochopení významu těchto termínů. Styl právnických dokumentů se dle Knittlové a kol. (2010, s. 141) liší i v případě českého a anglického jazyka – zatímco forma právní češtiny prošla značným zjednodušením, právní angličtina si svou často archaickou, složitou formu ponechává jako pojistku pro případné chyby a opomenutí. Knittlová a kol. (2010, s. 141) dále tvrdí, že styl právní angličtiny „stojí na opačném pólu než styl hovorový a je protkán tradičními, ustrnulými, petrifikovanými formulemi a termíny.“ S tímto jevem se setkáváme i v současné právní češtině.

V této bakalářské práci jsem se rozhodla zaměřit na odlišnou právní terminologii dokumentů týkajících se darování v českém a angloamerickém právním systému. Právní úprava institutu darování se totiž v české a angloamerické právní úpravě podstatně liší. V české právní úpravě, která spadá do kontinentálního systému práva, patří institut darování do závazkového práva. Co se týče českého právního systému, bývá v případě darování věci uzavřena darovací smlouva. Od jedné strany je vyžadováno plnění (darování věci), zatímco od druhé strany se očekává protiplnění (přijetí daru). Oproti tomu v angloamerické právní úpravě darování do smluvního práva nespadá a je nutno k němu přistupovat jinak. Chromá (2016, s. 208) pak rozdíl mezi anglickým a českým právním jazykem demonstruje na ukázce překladu termínu *darovací smlouva*, který lze s ohledem na směr překladu přeložit jako *contraction of gift*. Pokud by se termín darovací smlouva přeložil jako *deed of gift*, došlo by k významovému posunu. Z tohoto příkladu je zřejmé, že překlad právnických dokumentů z českého do anglického jazyka

a naopak vyžaduje provedení detailní pojmové analýzy, která zajistí použití nejvhodnějšího ekvivalentu překládaného termínu.

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část práce se zaměří na právní úpravu institutu darování v kontinentálním a angloamerickém právním systému a dále také na významné rozdíly mezi českým a anglickým právním jazykem. Po teoretické části práce pak následuje část praktická, ve které je provedena analýza makrostruktury darovacích dokumentů i pojmová analýza relevantních právních pojmů a následně i vlastní překlad vybraných dokumentů týkajících se darování či jejich částí z českého jazyka do anglického a naopak. Ve vlastním překladu jsou využity vědomosti a poznatky získané kontrastivní analýzou právních pojmů pocházejících z dokumentů týkajících se darování. Práce také poukáže na rozdíly anglického a českého právního jazyka užitého v dokumentech týkajících se darování na všech relevantních jazykových rovinách.

Cílem kontrastivní analýzy dokumentů týkajících se darování provedené v této práci je shrnout a analyzovat relevantní termíny z české i angloamerické právní úpravy darování a zároveň poukázat na možné významové problémy při překládání dokumentů týkajících se darování z českého do anglického jazyka a naopak. V této práci budou dále navržena i překladatelská řešení těchto významových problémů, která budou s ohledem na provedenou pojmovou analýzu dostatečně vysvětlena. Součástí této práce je i kolokační glosář společně s anglicko-českým glosářem s termíny využívanými v oblasti dokumentů týkajících se darování.

1 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení

Darovacích dokumentů, které jsou při kontrastivní analýze v této bakalářské práci využity, je několik druhů. Ačkoliv si jsou po formální stránce velice podobné, po faktické stránce je mezi nimi výrazný rozdíl. Jak již bylo naznačeno, právní úprava darování se v Spojeném království, USA a České republice liší. V České republice spadá darování do práva závazkového, ve Spojeném království a Spojených státech do práva majetkového.

Česká darovací smlouva zavazuje obě dvě strany k určitému konání, zatímco darovací listina britského či amerického původu svědčí o jednostranném převedení vlastnického titulu z dárce na obdarovaného. Dokument využívaný pro darovací účely se ve Spojeném království i Spojených státech nejčastěji nazývá „*deed of gift*“ a jde o darovací listinu ověřenou dvěma svědeckými podpisy. *Deed of gift* však není jediným označením tohoto typu dokumentu – využívá se i termín *deed of conveyance* (Alcaraz Varó a Hughes, 2002, s. 133).¹

Darování však v právních systémech ČR, USA a UK může proběhnout dvěma způsoby – ve formě *inter vivos* (darování mezi živými) a darování *mortis causa* (darování pro případ smrti). Dalším dokumentem, který je využívaný pro darování, je *deed of covenant*, který je ekvivalentem českého darování podpory – v obou případech jde o právní dokument, v němž se jedna strana zavazuje k (v anglické úpravě slibuje) poskytování opakované a pravidelné platby či úkonu. Darovat lze i pomocí tzv. *donation forms* – darovacích formulářů, kterými dárce daruje a převádí peněžní částku na účet charitativních organizací. V právní úpravě UK a USA se vyskytuje také *testamentary gift*, který je právním ekvivalentem českého daru ze závěti. Jedním ze zkoumaných vzorků je také oprávnění pro převod akcií jako daru.

¹ Všechny anglické citace byly přeloženy autorkou této práce.

1.1 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení v České republice

V České republice je institut darování velice běžný. V české zákonné úpravě je zakotven v občanském zákoníku z roku 2012. Darování a s ním spojené úkony jsou upraveny v části NOZ, která se věnuje závazkovým právům. Darování jako závazek pak vyžaduje součinnost obou stran tohoto závazku (dárce a obdarovaný). Obě strany závazku vůči sobě mají určité povinnosti a s tím související práva. Mezi těmito dvěma stranami tak vzniká právní vztah. Stejně jako v angloamerické úpravě musí být ze strany dárce zřejmé, že chce určitou věc budoucímu obdarovanému darovat – v kontextu českého práva však musí být znatelná jeho vůle zříditi mezi ním a druhou osobou závazek (Petrov, 2017, s. 1657).

Definice právního vztahu je následující: „Právním vztahem je společenský vztah více subjektů, kteří mají navzájem subjektivní práva a subjektivní povinnosti.“ (Knapp, 1995, s. 202). Pojem právního vztahu je typickým prvkem soukromého práva (dělení práva na soukromé a veřejné je popsáno níže). Právní vztah je právním následkem určitého právního důvodu, který subjektům práva (v případě darovací smlouvy jednotlivcům) zakládá určitá vzájemná práva a povinnosti určitého charakteru zakládající se na určitém předmětu. Subjektivní právo, tzn. oprávnění určitého právního subjektu se nějak chovat, je párovým, doplňujícím termínem subjektivní povinnosti. Důsledkem této právní teorie je tedy situace, kdy určitá subjektivní povinnost odpovídá určitému subjektivnímu právu (Knapp, 1995, s. 195). Tato práva a povinnosti se nazývají jako subjektivní a v zásadě vznikají v rámci objektivního práva. Subjekty práva se následně stávají subjekty konkrétního právního vztahu, konkrétně tedy subjekty vázané darovací smlouvou (Knapp, 1995, s. 203). Oprávnění a povinnosti subjektů právního vztahu pak tvoří tzv. obsah právního vztahu (Osina, 2013, s. 104).

Subjekty právních vztahů mají absolutní a relativní práva. Absolutní práva působí proti neurčenému počtu dalších subjektů, tzn. *erga omnes* (proti všem). Relativní práva oproti tomu působí jen v rámci určité dvojice či skupiny subjektů. Relativnímu právu individuálně určeného právního subjektu vždy odpovídá povinnost druhého individuálně určeného subjektu, což znamená, že jsou subjektivní práva a povinnosti korelativní. Závazkové právní vztahy, jako je

například vztah mezi kupujícím a prodávajícím, pak řadíme mezi právní vztahy relativní (Osina, 2013, s. 104).

Z důvodu jeho běžného využívání v každodenním životě pro něj ve většině případů není vyžadována písemná forma. Písemná forma darovací smlouvy je naopak vyžadována u darování věcí, které podléhají zápisu do veřejných seznamů, což jsou například nemovité věci, obchodní podíly,² ochranné známky,³ a věci, které se dárce zavazuje darovat darovanému až poté, co je nabyde do svého vlastnictví (NOZ, §2056). V NOZ jsou upraveny tři různé formy darování – *inter vivos* (mezi živými), *mortis causa* (pro případ smrti) a také darování v případě, kdy je dárce či obdarovaným osoba s omezenou způsobilostí k právním úkonům.

Darovací smlouva může mít ústní či písemnou podobu. V §1724 NOZ je definováno, že „smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy“. I darovací smlouva poté podléhá požadavkům, mezi něž patří vůle ke zřízení závazku a vůle řídit se obsahem smlouvy“ (Petrov, 2017, s. 1657). Zákon vyžaduje písemnou podobu darovací smlouvy v případě, že dárce na obdarovaného převádí věc podléhající zápisu do veřejného seznamu (nemovitosti apod.). Právní normy upravující institut darování se označují jako dispozitivní, tzn. strany si mezi sebou mohou ujednat jakékoliv podmínky, které neodporují zásadám NOZ. Z těchto důvodů se mohou podoby českých darovacích smluv od sebe v jemných odstínech lišit, základní struktura však zůstává stejná.

Na základě analýzy mnou vybraného vzorku dokumentů lze tvrdit, že se darovací smlouvy ve většině případů dělí na články. V darovací smlouvě jsou vždy definovány smluvní strany, u kterých je vždy přesně uvedeno jméno, bydliště, datum uzavření smlouvy, případně i IČO a DIČ (u právnických osob i zastupující osoba). V dalších člancích je nutné vždy vymežit předmět smlouvy – přesněji

² V níže citovaném článku pocházejícím z roku 2014 se vyskytuje termín „obchodní podíly“, k dnešnímu datu se používá pouze termín „podíl“.

³ *Právní úprava darování v novém občanském zákoníku*. E-PRAVO.CZ [online]. 13.8.2014 [cit. 31.10.2018]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-uprava-darovani-v-novem-obcanskem-zakoniku-94911.html>>.

definovat věc, která bude darována. V článku popisujícím darovanou věc se vyskytují i slovní spojení jako „*dárce poskytne/zavazuje se k předání/daruje věc,*“ která vyjadřují vůli dárce zřídít závazek. V dalších člancích smluv je poté ujednávají ostatní podmínky smlouvy, týkající se smluvního vztahu vzniklého mezi dárce a obdarovaným. V případě, že některé podmínky nejsou uvedeny či nejsou dokonce mezi smluvními stranami ujednány a vyvstane nějaká výkladová otázka, bude vzniklý problém posuzován dle platných ustanovení NOZ.

1.1.1 Právní systém České republiky

Právní řád České republiky je založen na právu římském. V současnosti jde o právní řád demokratické země, který se od UK a USA liší jak původem, tak i formou zákonů. V České republice mají zákony i ostatní právní předpisy písemnou formu. Navíc mají všechny právní předpisy místo v hierarchii právních předpisů. Právní normy českého právního řádu dělíme na normy procesněprávní a normy hmotněprávní (Knapp, 1995, s. 156). Hmotněprávní normy stanovují práva a povinnosti právních subjektů, zatímco procesněprávní normy (také označovány jako procedurální normy) stanovují pravidla chování právních subjektů v právním procesu).⁴

V rámci českého právního řádu rozlišujeme dva druhy práva – soukromé a veřejné. Takovýto systém se nazývá právní dualismus (Osina, 2013, s. 13). Nejspolehlivější rozlišení mezi právem veřejným a soukromým nám v současnosti přináší tzv. organická teorie, známá také jako teorie subjektů. Tato teorie rozlišuje veřejné subjekty právního vztahu na tzv. veřejný svaz a členy (příslušníky) veřejného svazu. Pokud se alespoň jeden ze subjektů právního vztahu stal takovýmto subjektem kvůli své funkci či příslušnosti k veřejnému svazu, jde o veřejnoprávní vztah. V případě, že se alespoň jeden ze subjektů stane subjektem určitého právního vztahu nezávisle na své funkci či příslušnosti k veřejnému svazu,

⁴ *Základy teorie práva.* KSV.UPOL.CZ [online]. [cit. 20.1.2018]. Dostupné z: <<http://ksv.upol.cz/txt/OporaNovakova.pdf>>.

jde o právo soukromé. Rozdíl mezi veřejným a soukromým právem lze také poznat dle toho, zda jeden ze subjektů právního vztahu nevystupuje jako nositel veřejné svrchované moci, který je druhému subjektu nadřazený a může mu ukládat povinnosti. V takovém případě jde o právo veřejné, jelikož v právu soukromém si jsou subjekty právního vztahu rovny, nemohou si jednostranně ukládat povinnosti či zakládat práva, a při neshodě či konfliktu, která nedokážou vyřešit dohodou, je nutné obrátit se na soud (Osina, 2013, s. 14). Mezi odvětví práva veřejného se řadí právo ústavní, správní, trestní, finanční, procesní a sociálního zabezpečení, zatímco soukromé právo disponuje odvětvími práva občanského, obchodního, pracovního, rodinného a mezinárodního soukromého (Osina, 2013, s. 15).

1.2 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení ve Spojeném království

Darování a s ním související náležitosti pak patří ve Spojeném království do odvětví věcného, resp. majetkového práva, tzv. *law of property* (Hungr, 2008, s. 51). Ustanovení spojená s majetkovými právy jsou zakotvena v zákoně s názvem *Law of Property Act* z roku 1925. V tomto bodě je nutné povšimnout si rozdílu v uzákonění darování a s ním spojených úkonů – ve Spojeném království, na rozdíl od České republiky, nespadá darování do oblasti občanského práva, natož pak závazkového práva. Proto při darování nedochází ke vzniku závazku, který zakládá vzájemná práva a povinnosti, ale jde pouze o jednostranný akt. Z tohoto důvodu nelze „*deed of gift*“ překládat do českého jazyka jako „darovací smlouva“. I přesto, že mezi dárcem a obdarovaným závazek nevzniká, je však nutné, aby dárce projevil svou dobrovolnou vůli darovat věc obdarovanému.⁵

Obecná definice pak říká, že jako *deed* se označuje psaný dokument, kterým se převádí půda či jakýkoliv dokument v písemné formě, který je podepsaný,

⁵ *Elements of proof for a gift*. LEGALMATCH.COM [online]. 20.3.2018 [cit. 31.10.2018]. Dostupné z: <<https://www.legalmatch.com/law-library/article/elements-of-proof-for-a-gift.html>>.

zapečetěný a doručený, a který převádí jakýkoliv podíl majetku (Garner, 2004, s. 446).

Běžná forma darování movitých věcí, k jakému dochází v každodenním životě běžně, v zákoně upravena není. Darování má i přesto určitá pravidla – musí být jasně a detailně určeno, jakou věc chce dárce obdarovanému darovat, darovaná věc musí v čase darování existovat (nelze darovat věc, která vznikne či bude vytvořena v budoucnosti). Dar musí mít povahu movité či nemovité věci, která může být darována, tzn. neváznou na ní žádná věcná břemena apod.⁶

1.2.1 Právní systém Spojeného království

Spojené království a stejně tak i Spojené státy americké patří do systému angloamerického práva, kde je hlavním pramenem tzv. *common law* – zvykové právo (Hungr, 2008, s. 19). Anglické právo, tzn. právo ustálené v Anglii a Walesu, pak tvoří základ angloamerického systému. Tento systém je členitý, dělí se na podsystemy – mimo anglický se sem řadí americký, australský či například novozélandský okruh (Hungr, 2008, s. 11).

Co se týče historie angloamerického práva, vytvářely se v něm dva nezávislé systémy – *common law* a *law of equity*. *Common law* bylo právem, které bylo aplikováno královskými soudy. Bohužel nebyla možnost dovolání se ke královskému soudu samozřejmostí, nýbrž privilegiem. Aby se osoba, jejíž práva byla dotčena, mohla dovolat projednání svého případu před královským soudem, bylo nutné, aby měla ono privilegium, tzv. *writ*. *Writy* však neexistovaly pro všechna možná dotčená práva a bez jeho existence nebylo možnosti dovolání se opravného prostředku u královského soudu. Kvůli neexistenci a následnému zákazu vydávání dalších *writů* čelila tehdejší společnost problému nemožnosti vyřešit

⁶ *Primer: All you wanted to know about the Gift Deed Act?* BUSINESS-STANDARD.COM [online]. 22.8.2015 [cit. 6.1.2018]. Dostupné z: <https://www.business-standard.com/article/pf/primer-all-you-wanted-to-know-about-the-gift-deed-act-114031200104_1.html>.

právní problémy obyvatelů. Nespokojené obyvatelstvo se tedy začalo obracet na krále, a to nejen kvůli nemožnosti vyřešit své právní spory, ale i kvůli stížnostem na jednání královských soudů během soudních procesů. Tento problém částečně vyřešilo vytvoření tzv. *law of equity*. Král pověřil „lorda vysokého kancléře“, který rozhodoval dle zásady *ars aequi et boni*, tzn. zásadou spravedlnosti. Ačkoliv mezi lety 1873 a 1875 došlo ke sjednocení soudnictví, zejména díky zákonu *Judicature Act* z roku 1875, zůstal právní systém *common law* oddělený od právního systému *law of equity* (Knapp, 1996, s. 167).

V Anglii však existují i jiné prameny práva, než je právo soudcovské (*judge-made law, case law*) – právo zákonné (*statute/enacted law*), právo obyčejové (*custom law*) a právní literatura. Řadí se mezi ně i ústava, která je však pouze v nepsané formě (Osina, 2013, s. 179). Ačkoliv může právo zákonné naznačovat jistou podobnost s psanými zákony vyskytujícími se v systému kontinentálního práva, není tomu tak. Zákonné právo v Anglii funguje jako platforma pro vytváření soudcovského práva. Právní literatura je považována za nižší stupeň pramenů angloamerického práva. Současná právní literatura charakteru pramene práva nemá a slouží pouze jako prostředek pro potvrzení soudcovského rozhodnutí. Klasické právní spisy ze vzdálenější minulosti sepsané právními teoretiky, jako byl například Sir Edward Coke či Sir William Blackstone, tímto titulem disponují (Knapp, 1996, s. 166).

Zajímavý dopad má toto rozdělení právního systému například na posuzování vlastnictví, potažmo vlastníka. V anglickém právu se rozlišují tzv. *titles* (oprávnění). Tyto právní důvody/tituly mohou vycházet z *common law* či *statute law* a nazývají se poté jako *legal titles*, nebo naopak vycházejí z práva ekvity a nazývají se jako *equitable titles*. Vlastnictví určité věci pak může být legální či ekvitní (Knapp, 1996, s. 167). Vlastnictví v angloamerickém právu je poněkud složitějším termínem, který je rozebrán v praktické části této práce.

Precedent jako pramen práva v angloamerickém právním systému

Nejdůležitějším pramenem práva v angloamerickém právním systému je právo vytvářené soudy, tj. soudcovské právo, k jehož vytváření dochází díky činnosti soudů (v Anglii jsou tyto soudy nazvány jako královské). Tento druh práva

není vytvářen zákonodárnyými sbory, vládou či ministerstvy, ale samotnými soudy. Soudcovské právo se za imperialismu rozšířilo do zemí podřízených Velké Británii, a i po rozpadu britské koloniální velmoci zůstalo součástí právních řádů jednotlivých, v té době již samostatných, států, mezi něž řadíme i USA. Zákonodárcem je tedy v tomto případě sám soudce, který souběžně právo nalézá i vytváří. Rozhodnutí určitých soudců (nazývaná jako precedenty) jsou pak považována za obecně závazná pro právní subjekty podléhající jejich působnosti. Tato rozhodnutí jsou v angloamerickém systému považována za obecnou právní normu (Knapp, 1995, s. 133). V evropských zemích, jako je například Německo a Rakousko se s jistou formou soudcovské tvorby i přes rozlišnost právních systémů setkáváme také – rozhodnutí vyšších soudů, tzv. konstantní judikatura, mají povahu psaného práva, ať už jsou či nejsou publikována (Knapp, 1995, s. 133).

Systém precedentů z oblasti *common law* a *law of equity* se v současné době neliší. Pokud soud oprávněný k vytváření precedentů vydá rozhodnutí, v němž je vysloven právní názor určitého soudce, stává se toto rozhodnutí pramenem práva. Soudy, které tímto způsobem vytvářejí právo, nemají danou povinnost své rozsudky odůvodňovat. Současná právní praxe však ukazuje, že přidávání odůvodnění k rozsudku je mezi normotvornými soudy pravidlem. Právní závazností však disponuje pouze právní zdůvodnění rozhodnutí, tzv. *ratio decidendi*, úvahy soudu, tzv. *obiter dicta*, charakter právní normy nemají (Knapp, 1996, s. 169). Angloamerické právo (platné pro UK i USA) je souborem pravidel, která vytvářejí soudci při svém rozhodování – normotvorbě. Angloamerické právní normy jsou tedy vázané k soudnímu procesu, nikoli k zákonodárnému procesu v podobě, v jaké jej známe v evropských státech. Jelikož angloamerické právo neexistuje v podobě kodifikovaných a sepsaných pravidel, není v angloamerické kultuře rozlišováno právo veřejné a soukromé (Hungar, 2008, s. 22).

1.3 Darovací dokumenty a jejich právní zakotvení ve Spojených státech amerických

Právní otázky spojené s darováním se tak objevují jak v zákonech, tak i v rozhodnutích soudů, které v zemích *common law* platí jako pramen práva.

Darování probíhá stejně jako ve velké Británii prostřednictvím *deed of gift* a platí pro něj i stejné podmínky. Termíny označující osobu dárce i obdarovaného se neliší, průběh darování je taktéž stejný. Je však důležité podotknout, že darování se stává právně platným v okamžiku, kdy dojde k přijetí daru.⁷

Spojené státy americké jsou federálním uskupením, a tak zde existuje dvousystémové dělení práva. Ve Spojených státech amerických tak existuje právo federální, platné pro celou federaci, a právo státní – individuální pro každý členský stát (Hungr, 2008, s. 41). Ačkoliv má americké právo stejný základ jako právo anglické, způsob právního myšlení se v obou zemích liší. Rozdílný ekonomický a politický vývoj způsobil to, že se americké právní myšlení liší zejména v problematice soudcovského práva a precedentů. Tento problém je zapříčiněn právě existencí dvou úrovní vytváření práva – právo se vytváří na úrovni federální a na úrovni státní. Z tohoto důvodu se pak institut darování v právních úpravách členských států USA liší.

1.3.1 Právní systém Spojených států amerických

Právní systém Spojených států amerických je založen na anglickém právu *common law*. V průběhu dějin se však právo USA od *common law* oddělilo a začalo existovat autonomně, nezávisle na právu anglickém, což v praxi znamená, že byl převzat anglický způsob vytváření práva, tj. vytváření práva soudci. Navzdory tomuto odchýlení má struktura právních pramenů pocházejících z USA podobný charakter jako anglické právní prameny. Stejný případ lze nalézt i u soudcovské tvorby práva, která je pro oba zmíněné právní systémy charakteristická (Osina, 2013, s. 180). Právní řád USA je tudíž modifikovaným anglickým *common law*, které bylo ve svém vývoji na americkém kontinentu modifikováno dle tehdejších podmínek. Právní řád, který byl přijat při vyhlášení Deklarace nezávislosti

⁷ *Donations Law and Legal Definition*. DEFINITIONS.USLEGAL.COM [online]. [cit. 16.1.2018]. Dostupné z: <https://definitions.uslegal.com/d/donations/?fbclid=IwAR0a1AArnXVZPKd-E6fD_tHq7lCjXqo2sl3Le54l5eLqpdIqnLCSMNZOsQ>.

a pozdější Ústavy v roce 1787, byl sice *common law* silně ovlivněn, ale byly v něm patrné i prvky vycházející z tehdejší americké společnosti a různých místních zvyků a obyčejů. Od konce 18. století tedy můžeme americký právní řád považovat za samostatně existující a autonomní (Hungar, 2008, s. 21).

Za prameny práva jsou v USA považovány dva typy práv – právo soudcovské (také označováno jako *judge made law, case law*) a právo zákonné (tzv. *legislation*) (Knapp, 1996, s. 170). Vztah práva zákonného na státní úrovni a na federální úrovni je upraven v X. dodatku k Ústavě Spojených států, který říká, že pokud Ústava nesvěřuje určité pravomoci Spojeným státům jako federaci, jsou vyhrazeny každému státu zvlášť (Knapp, 1996, s. 172).

Další složitostí vyskytující se v právním systému USA je princip fungování *common law* na státní úrovni. Všechny státy patřící do federace USA mají uznaný svůj vlastní systém *common law*. Nejzávažnějším problémem, kterému federace kvůli tomuto uznání musela čelit, byla nebezpečí rozpadu jednoho právního systému na dalších celkem padesát. Aby k tomuto stavu nedošlo, začaly se v právní praxi vymezovat právní instituty *common law*, čímž ale nedochází k vytváření tzv. federálního *common law*, ale k unifikaci a připodobňování *common law* na úrovni členských států federace. K tomuto připodobňování výrazně napomáhá i soukromá sbírka *common law* s názvem *Restatement of Law*, která je vydávána American Law Institute. Díky této sbírce má americký právní systém, na rozdíl od anglického, kodifikované instituty a zásady *common law* (Knapp, 1996, s. 172).

2 Právní jazyk darovacích dokumentů

Jak tvrdí Kořenský, právní jazyk „je svébytný jazyk, jsoucí jakousi projekcí logických pravidel operování s právními pojmy jakožto dlouhodobě a kontinuálně se vytvořivší nomenklaturou definovanou na východiscích římského práva ve smyslu kontinentální tradice a právní tradice ostrovní, anglosaské (...) třetí a velmi podstatnou složkou je příslušný národní jazyk – v našem případě čeština.“ (Kořenský, 1999, s. 84)

Právní jazyk zprostředkovává komunikaci v rámci jednoho normativního systému (Tomášek, 1998, s. 25). Styl právního jazyka se jak v češtině, tak i angličtině zcela liší od běžné hovorové jazykové varianty. Odlišnosti jazykové struktury lze pozorovat jak u zvoleného lexika, tak ostatních textových rovin. Právní angličtina, stejně jako čeština, je snadno rozpoznatelná z důvodu častého výskytu tzv. „markerů“. Tyto identifikátory se však neobjevují pouze na rovině lexikální – jde o širokou škálu jazykových jevů, jako je například pozměňená větná struktura, spojování jinak samostatně stojících větných členů či koordinované struktury sestávající ze synonym, tzv. dublety či triplety (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 11).

Právo jakožto společenský normativní systém reguluje pravidla chování jednotlivců v rámci dané společnosti a zároveň stanovuje sankce za porušení těchto pravidel. Za účelem jasného a jednoznačného vyjádření povoleného a nepovoleného lidského jednání se v rámci přirozeného jazyka vytvořil subsystém právního jazyka, jehož primárním účelem je vyjadřovat a zprostředkovávat skutečnosti spojené s existencí práva (Hlouch, 2011, s. 51). Podobně právní styl definuje i Tomášek (1998, s. 22), který tvrdí, že jde o jazykový podsystém, který je „funkčně vázaný na označování právních skutečností na základě doplňkové odborné kompetence v oblasti práva.“

2.1 Definice právního jazyka

Právní jazyk lze definovat ze tří různých hledisek. Z funkčního hlediska slouží jako prostředek komunikace potřebný pro pochopení návazností a souvislostí práva jako normativního systému. Ze systémového hlediska se řadí do odborné části spisovného jazyka a z obsahového hlediska se považuje za znakový systém, kdy mezi jeho znaky řadíme specifické projevy právního stylu – právní termíny, jazykové šablony, strukturovaná slovní spojení či celé věty. Na vytváření právních dokumentů či projevů má tudíž největší vliv právě jejich funkce, která se silně promítá do jejich struktury (Tomášek, 2003, s. 28). Hlavním úkolem právního jazyka je co největší přesnost a současně co nejnížší rozporuplnost, což se plně promítá do složité vnitřní výstavby právních textů, které se snaží postihnout všechny možnosti budoucího jednání účastníků právních vztahů (Hlouch, 2011 s. 53).

Pro právní dokumenty je příznakový jejich větný pořádek a terminologie oproštěná od expresivity a emocionality. U anglicky psaných zákonů a právních dokumentů je nutné si povšimnout přesně daného pořádku znění jednotlivých právních norem – tento fakt je dán existencí extrémního lingvistického konzervatismu právnícké angličtiny. Na větné i lexikální úrovni je velice zřetelná stereotypizace, která je navíc umocněna důrazem na vizuální stránku dokumentů (Knittlová, 1995, s. 8). Se stejnou situací se setkáváme i u právních dokumentů v českém jazyce.

Jelikož se právní terminologie pocházející z různých právních systémů liší, je při překladu právníckých dokumentů nutné pracovat se správnou a ověřenou terminologií, která odpovídá relevantnímu právnímu systému – v případě, že by tomu tak nebylo, vyvstane problém neekvivalentně přeloženého termínu. (Caová, 2007, s. 20) Autoři i překladatelé právních dokumentů jsou vždy povinni si ověřit, zda jejich dokument vyjadřuje a popisuje přesně to, co zamýšleli, aniž by existovalo riziko špatné interpretace, ke které může dojít kvůli přehlédnutí jednoho či více „markerů“. Tuto nutnost Crystal a Davy zdůvodňují tím, že právnícký jazyk není vytvořen za účelem vysvětlování pojmů, ale za účelem rozpoznání informace, díky které lze hlouběji prozkoumat problematiku jiné (Crystal a Davy, 1969, s. 193). Požadavky na právní jazyk jsou stejné jako na termíny z právní oblasti. Aby bylo

možné je řádně rozeznat od obecné vrstvy jazyka, je nutné, aby byly významově přesné, jednoznačné, výstižné, ustálené a neexpresivní (Tomášek, 2003, s. 50).

Nepřehledné a složitě vystavěné britské zákony, které se v dnešní době stále využívají, se nezdá stávat terčem kritiky. Právníci však oponují faktem, že v případě zjednodušení zákonů by mohlo dojít k závažným opomenutím, která by měla za následek zdouhavější soudní řízení. U právníké češtiny však platí pravý opak, během svého vývoje prošla výrazným zjednodušením (Knittlová, 1990, s. 17).

2.2 Zařazení stylu právníkých dokumentů do funkčních stylů

Styl právníkých dokumentů je stylem funkčním, což v praxi znamená, že má předem definované jazykové prostředky, které autoři textu v daném stylu využívají a které plní jednu a tu samou či v určité míře totožnou funkci (Čechová, 2003, s. 37). Funkce je přitom tím nejdůležitějším slohotvorným činitelem daného textu (Knittlová, 1990, s. 7).

Styl administrativní lze považovat za nové označení v rámci klasifikace stylů. Tento styl v sobě spojuje styly používané pro psaní dokumentárních či oznamovacích slohových útvarů, ale navíc i styl právníkých a diplomatických listin a dalších mladších žánrů a útvarů, jako jsou např. oběžníky či rezoluce (Knittlová a kol., 2010, s. 140). Styl odborný je pak využíván pro tvorbu veškerých komunikátů s odborným zaměřením, které mají sdělnou či vzdělávací funkci (Minářová 2009, s. 49).

Administrativní styl je po jazykové stránce stereotypní, standardizovaný, lexikálně a syntakticky chudý a po strukturální stránce i dost unifikovaný (Knittlová, 1990, s. 15). Autoři píší v odborném stylu využívají standardizované prvky, odbornou terminologii a rozvětvený syntax (Minářová, 2009, s. 51), což je pro právníký styl příznačné a vhodnější než definice jazykových prvků administrativního stylu. Čechová také dále tvrdí, že textová výstavba administrativních dokumentů bývá velice pevná a že se v ní často objevují i automaticky využívané textové vzorce (Čechová, 2003, s. 197), což je bezesporu aplikovatelné i na právníké dokumenty. U projevů vytvářených v odborném stylu

je textová výstavba autorem důkladně promyšlená a obsahuje systematicky řazená fakta i strukturovanou logickou argumentací (Čechová, 2008, s. 212), což je dalším typickým znakem právnických dokumentů.

Ačkoliv se definice administrativního a odborného stylu liší, lze právnícké dokumenty považovat za projevy psané na jejich pomezí. Pro oba tyto styly je typická nociónalita, věcnost, přesnost, konkrétnost a výstižnost informací (Minářová, 2009, s. 53). Dalším parametrem, který spojuje styl administrativní se stylem odborným, je snaha o maximální objektivnost a věcnost informací objevujících se v projevech (Čechová, 2008, s. 233). Administrativní styl má funkci sdělnou, řídicí (direktivní) a operativní (správní) (Minářová, 2009, s. 53), které společně s odborně-sdělnou funkcí typickou pro odborný styl plně odpovídají funkcionalitě právnických dokumentů, které sdělují povinnosti stran či vzniklé právní skutečnosti a zároveň vymezují chování právních subjektů. Veškeré právnícké dokumenty jsou určeny pro adresáty, kteří si jsou vědomi problematiky vyjadřovacích prostředků. Ten samý předpoklad je dán i pro autora textu, což v kombinaci s dřívějšími tvrzeními umožňuje částečné přiřazení stylu právnických dokumentů do stylu vědeckého (Knittlová, 1990, s. 17).⁸

Styl, který lze pro právnícké dokumenty považovat jako nejvíc vyhovující, je styl administrativně-právní (dále jen APS), jenž byl poprvé popsán Jelínkem. Jelínek tímto stylem doplňuje již existující klasifikaci funkčních stylů, do které je APS bez problémů zařaditelný. APS dle jeho teorie vykazuje znaky obdobné pro administrativní a odborný styl, dále však tyto již zmíněné jazykové prvky doplňuje o stereotypnost výrazových formulí (Jelínek, 1996, s. 248).

⁸ Vzhledem k dělení odborného stylu na prakticky a teoreticky zaměřený však toto tvrzení platí pouze pro právnícké dokumenty psané v teoreticky zaměřeném odborném stylu.

2.3 Příznakové jazykové prvky anglického právního jazyka

Anglický právní jazyk se vyznačuje zejména svou vysokou nominálností, formálností a archaickou, často rigidní formou, která je způsobena stálým využíváním zastaralých jazykových struktur a formulí. Formálnost právní angličtiny je způsobena častým využíváním trpného rodu i koordinovaných větných struktur. (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 75). Vysoká míra nominalizace je způsobena častým využíváním postmodifikace, která díky svému explicitnímu vyjadřování zaručuje správný výklad a zároveň zabraňuje nesprávné interpretaci (Knittlová, 1995, s. 77). Nápadným prvkem je také hojné využívání abstraktních slov, která se v právnickém jazyce často opakují, tj. je jich omezený výběr (Knittlová, 1990, s. 19).

Právní angličtina se od běžného jazyka liší nejen terminologií, ale i častým využíváním různých forem a výskytem termínů, které však v běžné variantě jazyka mají odlišný význam (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 11). Mezi příznakové jazykové prvky, které jsou podrobně analyzovány v praktické části této práce, se řadí víceslovné pojmy (dublety a triplety), využívání kapitalizace, archaismy, modální slovesa a větná struktura.

2.3.1 Dublety a triplety

Ustálené víceslovné výrazy, často ve formě dublet a triplet, jsou využívány zejména jako pojistka proti případnému opomenutí důležité právní skutečnosti (Crystal a Davy, 1969, s. 194). Dublety a triplety jsou využívány také pro zdůraznění určité právní skutečnosti (Přidalová, 2008, s. 9). Dublety a triplety jsou rozebrány v praktické části této práce.

Příklady ze vzorku dokumentů:

- *a gift of all rights and title*
- *I represent and warrant that I am the co-owner*
- *I hereby transfer, convey, and assign*
- *donate, grant, and convey*
- *I have full right, power, and authority to transfer and convey the Property*
- *We understand and agree to the terms and conditions*

2.3.2 Kapitalizace

U významných anglických právních termínů se mohou vyskytovat velká počáteční písmena. Podle Crystala a Davyho (1969, s. 199) je pravděpodobné, že se psaní velkých písmen používá u slov, která byla v určitém právním dokumentu detailně popsána či vysvětlena, a která jsou pro daný dokument významná. Volba kapitalizace závisí na tvůrcích právních dokumentů, kteří by se v tomto ohledu měli držet sebou stanovené zásady pro psaní velkých písmen (Crystal a Davy, 1969, s. 199).

Příklad ze vzorku dokumentů:

*I, the undersigned **Donor**, hereby donate and convey to the **Trustees of Dartmouth College** (“Dartmouth”), subject to **Terms and Conditions** attached hereto, all right, title, and interest that I possess in the physical property described in **Section 2** of this **Deed**, below.*

2.3.3 Archaismy a slova cizího původu

Další anomálií anglicky psaných právních textů jsou archaické lexikální prvky. V darovacích dokumentech pocházejících z mnou analyzovaného vzorku jde například o *Witnesseth* (ve frázi *Now this deed witnesseth as follows*), což je archaický tvar pravidelného slovesa *witness* v přítomném čase prostém. Toto sloveso si stále ponechává svou původní formu, která by samozřejmě šla v praxi už dávno nahradit moderním tvarem. Anglický právní jazyk je však plný archaismů, které jsou v praxi zachovávány v rámci tradice (Crystal a Davy, 1969, s. 207). Mezi archaismy Knittlová (1995, s. 77) řadí i složeniny jako je např. *hereinafter*, *hereunder*, *aforesaid*, které slouží zejména k lepší orientaci v textu. Tyto složeniny řadíme mezi příslovce. Alcaraz Varó a Hughes (2002, s. 165) o nich dále tvrdí, že jsou využívány zejména kvůli ustrnulosti a konzervatismu právnícké angličtiny a že mimo lepší orientaci v textu slouží také jako logické konektory.

Příklady ze vzorku dokumentů:

*Receipt of the gift of the above described personal property by and on behalf of the University of Utah Libraries is **hereby** acknowledged.*

... for the uses and purposes **therein** mentioned.

We understand and agree to the terms and conditions described **herein**.

Mimo archaismy se v právních dokumentech často vyskytují i slova latinského a francouzského původu (*ratio decidendi*, *obiter dicta* apod.), ačkoliv v současnosti se soudy snaží využívat spíše anglické termíny (Přidalová, 2008, s. 7). Románský vliv na právní angličtinu byl patrný po normanské okupaci, kdy byla převzata francouzská právní terminologie. Francouzský základ mají například slova *sign*, *date*, *revocable* a *accept*, která se všechna vyskytují v mém vzorku dokumentů (Knittlová, 1995, s. 77).

Příklady ze vzorku dokumentů:

Please **accept** my donation of...

Signature

Date of receipt

Please **accept** my donation of...

On behalf the University of Glasgow, I Moira Rankin, Senior Archivist, **accept** this gift.

... the Property **irrevocably** becomes the property of Dartmouth.

2.3.4 Modální slovesa

Modální slovesa *may* a *shall* jsou jedním z nejtypičtějších znaků anglického právního jazyka. Sloveso *shall* bývá v právních dokumentech využíváno pro vyjádření nevyhnutelného důsledku určitého právního rozhodnutí (Crystal a Davy, 1969, s. 206). Ačkoliv je využívání slovesa modálního slovesa *shall* pro právní angličtinu typické, dochází k jeho nadužívání. Může se zdát, že bez přítomnosti tohoto slovesa by právní dokumenty nebyly vymahatelné. Faktem zůstává, že v kontextu právního jazyka využívaného pro sepisování smluv a jiných dokumentů je *shall* využíváno za účelem vyjádření určité formy závazku pro stranu či strany daného dokumentu. Pro tento účel by využití sloves *will* nebo *must* nebylo optimální z důvodu adekvátního nepřenesení požadovaného vyjádření povinnosti

stran. Jednotné využívání slovesa *shall* pro vyjádření závazku v právních textech pak oprošťuje slovesa *must* a *will* od možnosti vyjadřovat závazek a zároveň jim dává prostor pro formulaci jiných smluvních podmínek (Adams, 2014, s. 12). Pro sloveso *may* je také typický odlišný význam v různých typech kontextu. Ve větách pocházejících z právních dokumentů, které nevyjadřují zápor, znamená toto modální sloveso „povolení“. Naopak zápor *may not*, který se vyskytuje v běžných, neodborných textech, znamená v běžném použití „nemožnost“, zatímco v právních textech vyjadřuje zákaz (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 68).

Příklady ze vzorku dokumentů:

*This Deed of Gift and all matters relating to it **shall** be governed by the laws of...*

*The University Archives **may** grant access to the Materials in accordance with its policies.*

*A description of the additional papers ... **shall** be prepared and attached hereto...*

*I agree that the University **may** use my name to publicise the acquisition.*

2.3.5 Větná struktura

Právní angličtina hojně využívá úplné věty ve formě souvětí, která i přes svou zredukovanou formu vykazují logickou strukturu, která přesně stanovuje podmínky a odkazuje na dříve či později vyřčené skutečnosti. Z hlediska syntaktické struktury pak v právních dokumentech vyskytují výrazně dlouhé a složité věty. V právních textech se výjimečně mohou vyskytovat mimo věty oznamovací i věty v rozkazovacím způsobu. Otázky se nevyskytují vůbec (Crystal a Davy, 1969, s. 203).

Příklad ze vzorku dokumentů (složité větná struktura):

In the event that the Donor may from time to time hereafter give, donate, and convey to the University, for inclusion in the University Archives, additional papers and other historical materials, title to such additional

papers and other historical materials shall pass to the University upon their delivery, and all of the provisions of this instrument of gift shall be applicable to such additional papers and materials.

Příklad ze vzorku dokumentů (věta v rozkazovacím způsobu, dokument Individual Donation Form od charity WaterAid):

Send us a cheque, postal order or charity voucher made payable to WaterAid, fill in your details below to pay by credit, debit or charity card, OR use the bank details below to pay in the money at your nearest Barclays branch or via online banking.

2.3.6 Postmodifikace na lexikální úrovni

Postmodifikace je v právnické angličtině vyšší než v běžné variantě jazyka. Existuje velmi málo frází s postmodifikovanými přídavnými jmény, která by byla využívána v běžném jazyce na denní bázi (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 47). Skutečnost, která by mohla být vyjádřena pomocí přídavného jména v premodifikační pozici, je často vyjádřena pomocí postmodifikátoru (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 48). Postmodifikace se však netýká pouze adjektiv, objevuje se i na úrovni předložkových vazeb.

Příklady z analyzovaného vzorku:

- Postmodifikace adjektiv:
 - *Any Materials **received***
 - *I have read, understood and agree with the information **provided** herein...*
 - *Names of Donee and Interest **Transferred** To Each*
 - *Property **described** in the Schedule*
 - *The information **given** to us...*
 - *The recipient **listed** above*
 - *Uses and purposes therein **mentioned***
- Předložková postmodifikace:
 - *I affirm that I have received **nothing of value**...*

- *The subject of this gift is free and clear of all encumbrances and restrictions*
- *To be in possession of certificate*
- *A borrower of the Work*

2.4 Příznakové jazykové prvky českého právního jazyka

Český právní jazyk je, co se týče výstavby větné struktury, stejně složitý jako anglický. I v něm se vyskytuje riziko nepřesnosti významu. I u českých právních textů či předpisů může docházet k tomu, že jejich autor nejednoznačně vyjádří zamýšlenou právní skutečnost. Tím pádem je interpretace daného pojmu ztížena. Jelikož je právní jazyk odvětvím odborného stylu, je pojmová nejasnost zcela nežádoucí.

Česká právní terminologie má, podobně jako právní angličtina, prastarý základ. Společně s náboženskou terminologií patří k českým nejstarším vypracovaným odborným soustavám.⁹

Co se týče syntaktické struktury, právní čeština využívá „vesměs souvětí, vět oznamovacích, tázací a zvolací věty jsou vzácné“ (Knittlová a kol., 2010, s. 142). Stejně jako u právní angličtiny podléhá slovosled ve větě logické struktuře.

Ačkoliv věty právních dokumentů a předpisů mohou vypadat zprvu nečitelně, fungují na základě tzv. jazykových šablon. Jazykové šablony jsou „ustálené, standardní právní obraty“, které vznikly kombinacemi lexika odborné a běžné slovní zásoby a vyskytují se v praxi tak často, že je lze považovat za nedělitelné celky. Tyto šablony pak do psaného či mluveného právního projevu vstupují jako konstrukčně hotové, na rozdíl od volných slovních spojení vytvářených v rámci právního jazyka jako odborného podsystému (Tomášek, 2003, s. 53). Man (1969,

⁹STICH, Alexandr. *O dvojznačnosti v právnickém vyjadřování. Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1968, 51 (3), 147-151. ISSN 0027-8203.

s. 103) tvrdí, že charakteristickým znakem jazykových šablon je jejich ustálenost a konvenční využití v různých typech kontextu. Při správném využívání napomáhají tyto šablony k úspornosti a přesnosti projevů (Man, 1969, s. 19).

Příklady jazykových šablon ze vzorku dokumentů jsou následující:

- *dárce touto smlouvou/tímto daruje*
- *obdarovaný (předmět darovací smlouvy) přijímá do svého (výlučného) vlastnictví*
- *dárce poskytne (dar) – obdarovaný přijímá (dar)*
- *tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti okamžikem/dnem...*

Stejně jako anglicky psané právní dokumenty, i české mají svá specifika, co se jazykových prvků týče.

2.4.1 Multiverbizovaná jazyková vyjádření

Do multiverbizovaných jazykových vyjádření se řadí ustálené konstrukce sestávající se slovesa a podstatného jména. Tento jazykový jev je využíván i přesto, že český jazyk obsahuje i plnovýznamová slovesa, která by stejný význam dokázala adekvátně pokrýt (Minářová, 2009, s. 50).

Příklady ze vzorku:

darovat dar, poskytnout dar, přijmout dar, být vlastníkem, předat vlastnické právo, přijmout do vlastnictví

2.4.2 Trpný rod

V českém právnickém jazyce se vyskytují dva druhy pasiva – pasivum opisné a zvrtné. Zejména pasivum opisné (bylo dojednáno) je jedním z prvků, které napomáhají zvyšování úrovně odbornosti textu (Minářová, 2009, s. 51).

Příklady ze vzorku:

Nemovitosti byly Obdarovanému předány před podpisem smlouvy.

Dárce a Obdarovaný dále označování jako „smluvní strany“.¹⁰

Tato smlouva je sepsána ve dvou vyhotoveních...

...možnost disponovat s označeným nemovitým majetkem není žádným způsobem omezena.

2.4.3 Sevřenost a těsnost syntaktické stavby

Stejně jako u anglických právnických dokumentů se v českých setkáváme s široce rozvětvenou a zároveň těsnou syntaktickou stavbou, která se vyznačuje využíváním sevřených slovních spojení. Tato syntaktická kondenzovanost je dalším z prvků, které napomáhají kompaktnosti větné stavby právnických dokumentů (Minářová, 2009, s. 51).

Příklad ze vzorku:

V případě, že katastrální úřad zamítne, a to z jakéhokoliv důvodu, návrh na povolení vkladu vlastnického práva ve prospěch obdarovaného do katastru nemovitostí, zavazují se smluvní strany poskytnout si vzájemně součinnost tak, aby v takovém případě došlo k odstranění příslušných vad, eventuálně k uzavření nové darovací smlouvy, jejíž obsah bude v podstatných náležitostech, po odstranění zjištěných vad, odpovídat obsahu této darovací smlouvy, a to nejpozději do 30 dnů od právní moci zamítavého rozhodnutí katastrálního úřadu.

Anglické i české jazykové šablony, stejně jako kontrastivní analýza všech relevantních textových rovin, jsou rozebrány v praktické části této práce.

¹⁰ Na prvních třech příkladech využívání trpného rodu v právní české češtině lze nalézt i příklady kapitalizace, jejíž pravidla užívání se v právní české češtině neliší od pravidel právní angličtiny.

2.5 Právní pojem

V důsledku rozdílných právních systémů analyzovaných v rámci této práce je nutné přesně a jasně definovat právní pojem, který české či anglické právní termíny označují. Právní termíny jednoznačně a ostře definují právní skutečnost, čímž se liší od tzv. netermínů. Některé termíny jsou trvalého charakteru, některé existují teprve krátkou dobu či po krátké době své existence zanikají. Tomášek (2003, s. 49) jako příklad nově existujícího termínu uvádí *výprosa*¹¹, která ve starém občanském zákoníku z roku 1964 nebyla definována a kterou lze nalézt až v NOZ účinném od 1. ledna roku 2014.

Právní pojem (*legal concept*) lze definovat jako zdroj právního významu a zároveň jako základ právního myšlení. Aby byli překladatelé schopni plně porozumět právnímu pojmu, je nutné jej zkoumat v rámci jeho jazykového vyjádření, tzn. analyzovat daný právní termín a zjistit, jakou právní skutečnost označuje (Hlouch, 2011, s. 60). Tento pojem (*legal concept*) je nutno chápat jako mentální reprezentaci v rámci daného právního kontextu (Chromá, 2014, s. 47). Kořenský (1999, s. 114) chápe právní pojem jako „základní jednotku právního usuzování“, která se pouze částečně projevuje na textové úrovni.

2.5.1 Prostředky pro překlad právnických textů

Při překládání právních textů je nutné, aby překladatel využíval relevantní překladatelské strategie a postupy, díky kterým bude překlad koherentní a významově přesný.

¹¹ *Výprosa vs. výpůjčka*. EPRAVO.CZ [online]. 31.7.2014 [cit. 22.1.2018]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/vyprosa-vs-vypujcka-94869.html>>.

2.5.2 Interpretace právních pojmů

Překlad právních textů lze v zásadě chápat jako interpretaci. Základním předpokladem správně provedené interpretace je připisování správných významů skutečnostem vyjádřeným v textu (Phillips, 2003, s. 90). V rámci překladu právních textů je nutné mít na paměti, že je nutné správně interpretovat jak význam výchozího, tak i cílového textu. Překladatel musí vytvořit takový překlad, který bude koherentní a smysluplný nejen jazykově, ale i v návaznosti na daný právní systém. Interpretaci dělíme na dva druhy – sémantickou a právní. Sémantická interpretace hledá běžný význam lexikálních a syntaktických prvků jazyka (Chromá, 2014, s. 38), zatímco právní interpretace se zakládá na hledání a připisování významu lexikálních a syntaktických prvků jazyka tak, jak určuje právní kontext (Chromá, 2014, s. 43).

2.5.3 Vnitrojazykový překlad

Jasnému a úplnému pochopení kontrastu mezi dvěma právními pojmy předchází proces vnitrojazykového překladu, který zabrání významovým posunům při překladu z českého do anglického jazyka a *vice versa* (Tomášek, 2003, s. 18). Vnitrojazykovým překladem, označovaným též jako intrasémiotický, se rozumí „překlad“ uvnitř jednoho jazyka, tj. výklad (interpretace) práva na jedné jazykové úrovni. Tomášek (2003, s. 42) nadále tvrdí, že pro intrasémiotický překlad je klíčová odborná připravenost překladatele.

2.5.4 Pojmová analýza

Dalším prostředkem překladu právních pojmů je tzv. pojmová analýza. Překladatelé musí při převodu právní informace z výchozího do cílového jazyka zodpovědně zvolit odpovídající pojmové ekvivalenty. Tyto přeložené termíny jsou považovány za ekvivalenty v širokém slova smyslu, jelikož mezi nimi nenastává stoprocentní shoda. Překladatel je povinen podrobně prověřit široký právně-lingvistický kontext výchozího a cílového jazyka a právního systému, aby byl schopen najít vyhovující právní termín.

Cílem kontrastivní pojmové analýzy je „dosažení požadované míry ekvivalence mezi příslušnými termíny“ ve výchozím jazyce a jazyce cílovém, což naznačuje, že přeložený termín nemusí být s výchozím termínem v synonymním vztahu (Chromá, 2014, s. 47). Šarcevićová míru ekvivalence rozlišuje na tři druhy – téměř úplná (near equivalence), částečná (partial equivalence) a nulová (non-equivalence). Míra ekvivalence a její druh jsou určovány dle množství podstatných (essential elements) a vedlejších znaků (partial elements) (Šarcevićová, 2000, s. 238). Jelikož není nikde přesně vypsán počet těchto znaků potřebných pro určení míry ekvivalence, je posouzení množství těchto znaků pouze v kompetenci překladatele, u kterého je jedním z neopominutelných předpokladů vynikající jazyková připravenost (Tomášek, 2003, s. 42).

3 Analyzovaný vzorek darovacích dokumentů

Pro účely kontrastivní analýzy byl autorkou této bakalářské práce vytvořen vzorek darovacích dokumentů v českém a anglickém jazyce, který sestává z deseti českých darovacích smluv a šestnácti anglicky psaných darovacích dokumentů. Nepoměr mezi českými a anglickými/americkými dokumenty je způsoben odlišnou právní úpravou darování v ČR, UK a USA. Veškeré darovací dokumenty pocházející z ČR jsou ve formě smluv (celkem 10 darovacích smluv), avšak dokumenty pocházející z UK či USA se svou formou liší – v analyzovaném vzorku angloamerických darovacích dokumentů se vyskytuje celkem devět *deeds of gift* (darovací listiny), pět dokumentů označovaných jako *donation forms* (darovací formuláře využívané pro darování charitě), jeden *gifted deposit letter* (dopis bance o darování peněz rodinnému příslušníkovi) a jeden formulář *Authorization for INTER VIVOS Gift of ANSCA Stock Form* (formulář umožňující darování akcií mezi živými).

4 Analýza rozdílů podstatných náležitostí a makrostruktury darovacích dokumentů v českém a anglickém jazyce

4.1 Definice makrostruktury darovacích dokumentů

Každý darovací dokument má danou kompozici. Grygová (2010, s. 207) tvrdí, že kompozice odborných textů připomíná „převrácenou pyramidu“, čímž má na mysli to, že je odborný text rozdělen do důležitých bodů, které jsou až posléze rozvedeny. Kompozice odborných textů je promyšlená i z hlediska grafické úpravy a vertikálního členění, do kterého se řadí například poznámkový aparát či bibliografické odkazy (Grygová, 2010, s. 209). Grafická úprava těchto dokumentů napomáhá k lepší orientaci v textu. Tento fakt je viditelný u darovacích dokumentů v českém i anglickém jazyce, které jsou rozděleny na články, odstavce a body, které jsou v určitých případech od sebe odlišeny kurzívou, tučným fontem a velikostí písma. Na základě mnou provedené analýzy mohu potvrdit, že čím níž je daná strukturální jednotka v hierarchii dělení textu, tím více je specifičtější.

Otázce kompozice se ve svém díle věnuje i van Dijk, který rozlišuje mezi dvěma textovými entitami – textovou makrostrukturou a superstrukturou. Textová makrostruktura je výsledkem pravidel aplikovaných na sémantickou strukturu částí textu (van Dijk, 1980, s. 107). Makrostruktury jsou globální sémantické informace, zastupující vyšší a abstraktní úroveň sémantické informace, na jejichž základě dochází k vytváření textové kompozice (van Dijk, 1980, s. 13). Mikrostruktura je pak dle van Dijka (1980, s. 29) faktickým členěním textu na nižší úrovni, do které řadí jazykové jevy jako jsou slova, fráze, vedlejší věty, věty a vztahy mezi větami. Tárnyiková (2007, s. 24) tvrdí, že makrostruktura textu je výsledným produktem různých slohotvorných procesů, které se podílejí na vytváření komplexu dané věty, která se následně stává koherentní a kohezivní součástí textu jako celku. Superstruktura je schématickou formou, která uspořádává globální význam textu (van Dijk, 1980, s. 108). Černý (1996, s. 377) uvádí, že superstruktury ve van Dijkově pojetí „reprezentují textové formy a vzorce a jsou specifické pro různé

formy textů“. Superstruktura darovacích dokumentů je rozebrána v následujících kapitolách praktické části této práce.

4.2 Náležitosti darovacích dokumentů v ČR, USA a UK

České a angloamerické darovací dokumenty mají, co se týče formální stránky, řadu stejných či podobných rysů. Vždy je v nich uvedeno jméno dárce a obdarovaného, popis darované věci, datum, kdy byl daný darovací dokument podepsán. V angloamerických dokumentech se také může vyskytovat i datum, kdy obdarovaný dar přijal. V českých darovacích smlouvách pak bývá hned v počátečních bodech uvedeno, že darující poskytne obdarovanému dar, který obdarovaný přijímá (je zde přímo vyjádřen závazek). V angloamerických dokumentech se objevuje i formule, kterou obdarovaný stvrzuje, že dar přijímá. České i anglické darovací dokumenty jsou na konci stvrzeny podpisy dárce a obdarovaného, v angloamerických dokumentech bývá připojen i podpis svědka/svědků. V mnou zkoumaném vzorku jsem však na podpis svědků narazila pouze ve dvou případech. Obecné náležitosti darovacích dokumentů pocházejících z UK a USA jsou téměř shodné, nejsou mezi nimi výrazné faktické rozdíly.

4.3 Podstatné rysy darovacích dokumentů a jejich rozdíly v ČR, USA a UK

V této části práce jsou vyjmenovány druhy darovacích dokumentů využívaných v ČR, USA a UK, které jsou vzájemně porovnávány a analyzovány.

4.3.1 Darovací smlouvy a deeds of gift

Darovací dokumenty původem ze Spojeného království se vizuálně velice podobají českým darovacím smlouvám. Jak je pro angloamerické právní dokumenty obecně obvyklé, dochází v jejich struktuře ve většině případů k dělení na články (Crystal a Davy, 1969, str. 197). Tento výrok tak lze samozřejmě

aplikovat i na české darovací smlouvy. V analyzovaném vzorku se však objevují i *deeds of gift*, které mají formu tabulky (viz přílohy), do které relevantní osoba vepisuje potřebné informace týkající se darování. V mnou analyzovaném vzorku darovacích dokumentů se vyskytuje také *deed of gift*, který členěn na odstavce není. Tento darovací dokument má v jednom odstavci shrnuto, že dárce obdarovanému daruje určitý obnos peněz v rámci určitého vztahu a že jde o dar, nikoliv o půjčku. V návaznosti na to pak dárce uvádí, že ke svému daru nemá žádný finanční zájem.

V hlavičce dokumentů je vždy uveden jeho název. Tato skutečnost platí i pro české prostředí – v záhlaví je uveden název *Darovací smlouva*, který může být doplněn ustanovením, že tato smlouva byla uzavřena dle §2055 a násl. NOZ v platném znění. Tento jev se v anglických či amerických darovacích dokumentů nevyskytuje, jako nadpis se vždy objevuje pouze nadpis *Deed of gift*.

České darovací smlouvy se v úvodní části, stejně jako anglické či americké dokumenty, věnují určení osoby *dárce* a *obdarovaného* (v anglickém jazyce *donor* a *donee*, *grantor* a *grantee*¹²) – v obou případech je uvedeno jeho jméno a bydliště, nezřídka i další údaje, jako je například telefonní číslo či emailová adresa. V mnou analyzovaném vzorku se však vyskytuje pouze označení *donor* a *donee*. V jednom zkoumaném právním dokumentu pocházejícím z USA určeném pro darování podílu akcií je však osoba obdarovaného nazvána jako *recipient*.

Pokud chce dárce uvést svou náklonnost či vztah k obdarovanému, může tak učinit a do smlouvy vložit formuli, kterou vyjadřuje, že svůj dar činí právě z tohoto důvodu. Dále jsou v dokumentech vymezeny předmět darování i dárceva způsobilost k darování. *Dárce/donor* uvádí, že je výlučným vlastníkem (*the sole owner*). Pokud není výlučným vlastníkem, je ve smlouvě přímo napsáno, že je výlučným vlastníkem pouze části určité věci, kterou chce dále darovat. Poté je v darovacích dokumentech přesně vymezen *předmět smlouvy*, pro který mívají české smlouvy vymezený celý článek. V anglických a amerických darovacích dokumentech je předmět smlouvy vymezen buď v samostatném článku či bodu

¹² V odborné literatuře se vyskytuje obojí označení.

smlouvy (*Description of the Property*) nebo přímo v prohlášení dárce uvedeného na začátku dokumentu.

Pokud je v české darovací smlouvě mezi stranami ujednáno, kdo, co, komu a kdy daruje, přistupuje se ve smlouvě k ostatním a dodatečným ujednáním, ve kterých jsou uvedeny možné podmínky darování či vady daru. Při porušení určitých podmínek daných ve smlouvě by darování mohlo být neplatné. V angloamerické právní terminologii se pro tyto případy vyskytuje termín *voidable*, kterým jsou taktéž označovány dokumenty relativně neplatné, což znamená, že pokud se ani jedna ze stran nebude právně bránit vůči porušení právní či darovací podmínky, bude se na *deed of gift* hledět jako na platný. Tato skutečnost je platná pro obě právní prostředí.

V obou druzích darovacích dokumentů se na konci objevuje *podpis* (*signature*) dárce, v několika případech z analyzovaného vzorku dokumentů i podpis obdarovaného či osoby, která dar nabývá něčím jménem. V případě, že je v darovacím dokumentu i podpis obdarované osoby, podepisuje formuli, ve které svým podpisem stvrzuje, že svým jménem přijímá dar a že za něj neposkytla dárci žádný finanční obnos či protislužbu. Tato formule se vyskytla pouze v jednom analyzovaném dokumentu, zatímco podpisy obdarovaných se vyskytují ve dvou z nich. V anglických a amerických darovacích dokumentech bývají na konci připojeny i podpisy svědků (uváděno pomocí slovního spojení *Witnessed by...*, *Witness's signature* či *In witness whereof*). Jak již bylo psáno, v angloamerických dokumentech se objevuje formule o přijetí daru obdarovaným, ve dvou vzorcích je také uvedeno, že za tento dar neobdržela darující strana protiplnění ve formě věci či služby. V mnou analyzovaném vzorku se objevují pouze dva dokumenty, ve kterých je vyhrazeno místo pro podpisy svědků, které jsou uvedeny formulí „*presence of*“, „*witness's signature*“ a „*in witness whereof*“.

České darovací smlouvy mají na konci vymezený prostor pro podpis obdarovaného i darujícího a je zde uvedeno také místo, kde k podpisu darovací smlouvy došlo. U angloamerických dokumentů, které jsem v rámci této práce zkoumala, se místo, kde k podpisu došlo nevyskytuje.

4.3.2 *Donation forms, tzv. darovací formuláře*

Dalším dokumentem, často využívaným v angloamerické právní kultuře pro darování charitám, jsou tzv. darovací formuláře. Mají formu dotazníku, kdy dárce vyplní své potřebné údaje a zaškrtně, jaké finanční prostředky chce v určité době charitě odkázat. Pro tyto potřeby se v České republice využívá darovací smlouva.

Darovací formuláře z mnou analyzovaného vzorku pocházející z angloamerického prostředí se vyznačují svou jednoduchou formou – formulářem. Vyznačují se také jednoduchým obecným jazykem, který je srozumitelný i pro právní laiky. Dárce ve formuláři vyplní údaje potřebné k darování; své jméno, adresu bydliště, e-mailovou adresu a telefonní ČÍSLO (poslední dvě jmenované mohou být v *donation form* označeny jako nepovinné). Dar věnovaný charitě mívá peněžní povahu, dárce si pak může zvolit, jakou formu převodu peněz využije – platbou online, kartou či šekem (tu poté ve formuláři zaznačí). Výši daru je možné buď napsat do vyznačeného prostoru, či označit jednu z nabízených částek. Charity si do svých darovacích formulářů také přidávají různá dodatečná políčka, které dárce může vyplnit. Jde například o důvod daru, či zda je peněžní dar činěn jako vzpomínka na určitou osobu. V darovacích formulářích je vždy uveden plný název charity i její sídlo. Ve dvou ze tří analyzovaných vzorků bylo uvedeno také registrační číslo dané charity, zatímco třetí charita pouze uvedla, že se řadí mezi registrované. Ve všech třech darovacích formulářích se vyskytlo také prohlášení o dani; dvě z charit upozorňovaly, že pokud dárce zaškrtně políčko *Gift Aid*, může se jeho dar navýšit o 25 % z důvodu vrácení daně. Třetí charita pak pouze varovala, že dárce bude muset s darem připojit platbu daně z příjmu či z kapitálových zisků, která bude rovna výše daně, jejíž vrácení bude dárce požadovat zpět z důvodu darování charitě. Dva ze tří darovacích formulářů také uvádějí možnost nezasílání dodatečných informací danému dárci na základě zákona na ochranu údajů. V případě, že si dárce nepřeje zasílat dodatečné informace, označí dané políčko.

Darovací smlouvy byly jako samostatný typ darovacího dokumentu popsány výše.

4.3.3 *Deeds of covenant a smlouvy o darování podpory*

V českém prostředí se smlouva o darování podpory nijak neliší od klasické darovací smlouvy – je v ní však navíc uvedeno, že dárce bude darovat opakovaně (ve většině případů jde o přispívání ve formě finančního daru charitativním organizacím). *Deeds of covenant* se strukturně neliší od *deeds of gift* – dělí se na články nebo jsou ve formě tabulky.

Smlouvy o darování podpory, o kterých pojednává §2062 NOZ, jsou v českém právním kontextu smluvní dokumenty, kterými se dárce zavazuje k pravidelnému a dobrovolnému darování. Dar může mít povahu peněžitou i nepeněžitou. Tato forma darování podpory je ve většině případů založena na blízkém vztahu dárce a obdarovaného; smrtí dárce smlouva zaniká (Petrov, 2017, str. 2093). *Deed of covenant* je v angloamerickém kontextu právně závazný darovací dokument, ve kterém jedna osoba souhlasí s tím, že bude pravidelně přispívat druhé osobě určitou peněžní částkou.¹³

Deed of covenant, který je součástí mnou analyzovaného vzorku, je sepsán mezi dárce a charitou pro válečné veterány. Zde lze spatřit odlišnost od českého prostředí – charita a dárce spolu blízký vztah nemají. Zkoumaný *deed of covenant* má stejnou podobu jako ostatní strukturované *deeds of gift*, navíc je také ve formě formuláře. Člověk, který zamýšlí činit opakovaný peněžní dar, tento formulář vyplní a zašle na adresu, která je v dokumentu uvedena. Opět se vyskytují povinná pole, jako je jméno, adresa, podpis, datum podpisu a e-mailová adresa dárce. Stejně tak se vyskytuje i formule, která tvrdí, že pokud dárce učiní svůj dar v rámci Gift Aid, opravňuje ho tento dokument k vrátce daně, jež poté může zvýšit hodnotu jeho darované částky až o 28 %. Na konci stran tohoto oboustranného dokumentu je pak uvedena možnost, že dárce nebudou zasílány dodatečné informace (stejně jako bývá uvedeno v angloamerických darovacích formulářích). Další část dokumentu tvoří

¹³ *Deeds of covenant*. CITIZENSINFORMATION.IE [online]. 20.3.2018 [cit. 31.10.2018]. Dostupné z: <http://www.citizensinformation.ie/en/money_and_tax/tax/income_tax_credits_and_reliefs/deeds_of_covenant.html>.

odstavec s názvem *Standing order* (*Trvalý příkaz k úhradě*), ve kterém dárce vyplní veškeré požadované informace týkající se platby přes jeho bankovní účet a data provádění této platby. Na konci dokumentu je pak vymezen prostor pro podpis dárce a datum jeho podpisu.

Pro účely darování podpory se v České republice využívá darovací smlouva, ve které je však navíc uvedeno, že se dárce zavazuje k pravidelnému daru. Může se také vyskytnout formule o tom, že si dárce může ověřit, jak je s jeho darem nakládáno. Ostatní náležitosti smlouvy o darování podpory nejsou odlišné od ostatních darovacích smluv z českého právního prostředí.

4.3.4 *Gifted deposit letter*

Ve vzorku analyzovaných dokumentů se nachází i jeden dopis bance o učinění peněžního daru ze strany rodinného příslušníka jinému rodinnému příslušníkovi. Tento dopis má jednoduchou formu, v jeho hlavičce se nachází adresa bankovní instituce. Členění dokumentu má typickou formu formálního dopisu. Dárce podpisem tohoto typu dokumentu potvrzuje svůj příbuzenský vztah s obdarovaným i to, že se jedná o dar a ne půjčku. Dále dárce stvrzuje, že na daru nebude mít žádný finanční zájem. V českém právním prostředí se tento takovýto typ dokumentu nevyskytuje, proto tento název navrhuji překládat jako *dopis bance o peněžním daru*.

4.3.5 *Authorization for INTER VIVOS Gift of ANSCA Stock Form*

Tento formulář slouží k oprávnění pro darování akcií společnosti Port Graham Corporation. Dárce, který se chystá převést na obdarovaného určitý počet akcií, je povinen tento formulář vyplnit. Svým podpisem stvrzuje všechna sebou uvedená tvrzení – to, že správně uvedl své osobní údaje i fakt, že je v současné době akcionářem společnosti Port Graham Corporation.

Struktura tohoto formuláře je i přes zřejmě zjednodušenou formu velice podobná *deeds of gift* z hlediska struktury a formulace jazykových šablon. Z makrostrukturního hlediska je tento dokument rozdělen do bodů. V prvním bodu

dárce uvádí své osobní údaje (jméno, číslo sociálního pojištění, datum narození, poštovní adresa). Ve druhém uvádí, že je akcionářem dané společnosti. V třetím bodě tohoto dokumentu je uvedeno, že dárce zamýšlí určitý počet akcií převést na obdarovaného bezúplatně, což je nutnou podmínkou pro platné darování. V dalších bodech jsou uvedeny osobní údaje obdarovaného (jméno číslo sociálního pojištění datum narození a adresa), příbuzenský vztah dárce a obdarovaného a další podmínky darování.

V poslední třetině dokumentu se nachází *Guaranty of Signature*, jejímž podpisem dárce stvrzuje, že jeho podpis je pravý, a že jeho svéprávnost nebyla omezena do takové míry, že by nebyl oprávněn tento dokument podepsat. V českém právním prostředí se pro tyto účely využívá služeb matričních úřadů, které podpis úředně ověří (legalizují).¹⁴ Podpisy může ověřit také notář.¹⁵

Jelikož se takovýto dokument v českém právním prostředí nevyskytuje, navrhuji jeho název překládat do češtiny jako *formulář umožňující darování akcií mezi živými*.

¹⁴ *Ověření podpisu nebo kopie listiny*. MVCR.CZ [online]. [cit. 19.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/overeni-podpisu-nebo-kopie-listiny.aspx>>.

¹⁵ *Jak ověřit podpis doma i v zahraničí*. NKCR.CZ [online]. 22.6.2017 [cit.19.4.2019] Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_392-jak-overit-podpis-doma-i-v-zahranici>.

5 Syntaktická struktura darovacích dokumentů

U anglicky psaných právních dokumentů nalezneme formálně psaná, dlouhá a syntakticky složitá souvětí. Právnícká angličtina využívá syntax také k přesnému vyjádření podmínky určité právní skutečnosti. V této kapitole jsou rozebrány větné struktury darovacích dokumentů pocházející z analyzovaného vzorku.

5.1 Syntaktická stavba ustanovení z darovacích dokumentů

Syntaktická struktura angloamerických dokumentů se vyznačuje složitou stavbou. Bázlik a Ambrus (2009, s. 100) tvrdí, že bez správně provedené analýzy může být obtížné určit pravý význam věty. V této podkapitole jsou uvedeny příklady různých typů vět z českých i angloamerických dokumentů analyzovaných v rámci této práce. Mezi další typické znaky syntaxu právníckých dokumentů řadíme dlouhé a formální věty. Obecně řečeno lze věty pocházející z právníckých dokumentů považovat za mnohem delší a složitější než věty využívané v běžné jazykové podobě (Caová, 2007, s. 21).

5.1.1 Rozvětvená syntaktická struktura

Na uvedených příkladech lze pozorovat dlouhou a složitě rozvětvenou syntaktickou strukturu vybraných ustanovení darovacích dokumentů:

- *I, We, _____, the undersigned, do hereby unconditionally and irrevocably donate, grant, and convey to the Log Cabin Village the object(s) listed above and all of my/our future rights, title and interest in and to object(s) including all present and future copyright, reproduction, trade and any other associated rights.*
- *I, _____ (Donor), hereby irrevocably and unconditionally give, transfer, and assign, by way of gift, without limitation or restriction, to _____ its successors and assigns (the Museum) all right, title, and interest in, including the copyright interests set forth*

in the attached Copyright Licence, arising from and to the following work or works of art (the Work), of which I am the sole owner: ...

- *Smluvní strany prohlašují a stvrzují svými podpisy, že si tuto smlouvu zvážily, její celý text přečetly a pochopily a shodně konstatují, že tato smlouva byla uzavřena na základě jejich svobodné vůle a pravdivých údajů a nikoliv v tísní, či za nápadně nevýhodných podmínek.*

Rozbor syntaktické struktury věty pocházející z analyzovaného vzorku dokumentů:

I, We, _____, the undersigned, do hereby unconditionally and irrevocably donate, grant, and convey to the Log Cabin Village the object(s) listed above and all of my/our future rights, title and interest in and to object(s) including all present and future copyright, reproduction, trade and any other associated rights.

I, We, do hereby donate, grant, and convey

the undersigned, unconditionally and irrevocably

to the Log Cabin Village

the object(s) and rights, title and interest

listed above

all of my/our future

in and to object(s)

including all present
and future copyright,
reproduction, trade
and any other associated
rights

5.1.2 Negace

Na těchto uvedených případech lze demonstrovat redundantnost i složitost právního jazyka jak anglického, tak českého. Caová (2007, s. 21) tvrdí, že jedním z charakteristických rysů právnícké angličtiny je vícenásobné využívání negace. Autoři právních dokumentů přistupují k častějšímu využívání záporných konstrukcí

ve větách i v jazykových šablonách i přesto, že by bylo možné větu či dané slovní spojení vyjádřit v nezáporném tvaru:

- *Items **not retained** during the initial processing or future reappraisal by DePaul University shall be: ...*
- *Donor represents and warrants that **there are no** claims, judgments, liens or other encumbrances of any kind whatsoever against the Property, any portion of the Property, or title to it.*
- *It is also expressly understood that this vessel **is donated “as is, where is” with no expressed or implied warranty or guarantee** except as in respect to aforementioned.*
- *If you prefer **not to receive** any further information from the LTBAFWD...*
- *Dárce prohlašuje, že na darovaných (nemovitostech) **neváznou žádné dluhy, věcná břemena ani žádná jiná zástavní práce.***¹⁶
- *Případná **neplatnost nebo neúplnost** některého ustanovení této smlouvy **nezpůsobuje neplatnost** ostatních ujednání této smlouvy.*

5.1.3 Dublety a triplety ve větě

Ve zkoumaném vzorku darovacích dokumentů se vyskytla řada dublet a triplet (několikanásobných vyjádření). Jejich teoretické zařazení je vysvětleno v druhé kapitole této bakalářské práce.

Příklady:

- *Donor further represents that the Property is **free and clear** from **any and all** encumbrances, that there has been **no prior pledge, option or gift** of any part thereof to any person, and that Donor has the right to **give and transfer** the Property.*

¹⁶ Autor dokumentu zřejmě myslel „zástavní práva“.

- *Donor represents and warrants that there are no claims, judgments, liens or other encumbrances of any kind whatsoever against the Property, any portion of the Property, or title to it.*
- *Subject to terms and conditions hereinafter set forth, I, _____ (hereinafter referred to as the Donor) hereby give, donate, and convey to The Curators of the University...*
- *I (we) do hereby donate to the Donee named above my (our) right, title, and interest in the Vessel together with the following necessities and appurtenances: ...*

5.1.4 Trpný rod

V anglicky i česky psaných darovacích dokumentech se sloveso část vyskytuje v trpném rodě. Bázlik a Ambrus (2009, s. 75) tvrdí, že časté využívání pasiva napomáhá formálnosti textu.

Příklady:

- *The Property shall be preserved, organized and made available for educational and research purposes and any other purpose reasonably related to the mission of the University of Utah and its libraries, which may include promotion.*
- *It is hereby certified that the transaction hereby effected does not form part of the larger transaction or ...*
- *A description of the additional papers and other historical Materials so donated and delivered shall be prepared and attached hereto as Appendix B, et seq.*
- *d) na Nemovitosti nebyly uzavřeny žádné kupní, předkupní, darovací či jiné smlouvy, ...*
- *Dárce a obdarovaný budou dále společně označováni jako „strany“, ...*
- *Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních, z nichž po jednom obdrží každý účastník této smlouvy a jedno bude předáno s návrhem na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Mělník.*

6 Jazykové šablony darovacích dokumentů

Jazykové šablony jsou zvláštním, vymežujícím prvkem právních textů, ve kterých se opakují tak často, že je lze považovat za jejich neoddělitelné prvky. Oproti volným slovním spojením lze jazykové šablony dosadit do jakéhokoliv typu právního textu a operuje se s nimi jako s nedělitelným celkem (Tomášek, 2003, s. 53). Tomášek dále jazykové šablony rozděluje dle strukturálního hlediska na jazykové šablony lexikální, větné a strukturní.

6.1 Jazykové šablony lexikální

Lexikální šablony jsou charakterizovány jako standardní spojení slov, která jsou následně vkládána do vět jako funkční prvek (Tomášek, 2003, s. 53). Tyto šablony se v právních textech, pro které jsou ustálená slovní spojení typická, vyskytují hojně.

Jazykové šablony lexikální (český vzorek):

- *Na základě pravomocného rozhodnutí*
- *Nabýt vlastnické právo*
- *Předmět daru*
- *Příslušenství věci / součást věci*
- *Přijímat do vlastnictví*
- *Řádně podepsaný*
- *S právními účinky vkladu práva*
- *V platném znění*
- *Výlučný vlastník*
- *Zapsaná v obchodním rejstříku*

Jazykové šablony lexikální (angloamerický vzorek)¹⁷

- *A gift of all rights and title of the items listed*
 - *Dar všech práv souvisejících s uvedenými položkami*
- *By execution of the Deed of Gift*
 - *Tímto darovacím dokumentem / touto darovací listinou / podpisem tohoto darovacího dokumentu (listiny)*
- *By this instrument*
 - *Touto smlouvou*
- *Estate owner / sole owner /sole lawful owner*
 - *Vlastník nemovitosti / výlučný vlastník / právoplatný a výlučný vlastník*
- *Free and clear from any and all encumbrances*
 - *[Na věci] neváznou žádná břemena*
- *Full authority to ...*
 - *Plná způsobilost k...*
- *Cheque made payable*
 - *Splatný šek*
- *In accordance with its policies*
 - *V souladu s vnitřními předpisy*
- *In witness whereof*
 - *Na důkaz čehož*
- *Irrevocably and unconditionally*
 - *Nepodmíněně a neodvolatelně*
- *Lawful owner of all rights and title of the property*
 - *Právoplatný vlastník všech práv k majetku*
- *Legal capacity to sign*
 - *Právní způsobilost k podpisu*

¹⁷ Veškeré překlady jazykových šablon provedla autorka této práce.

- *Sealed and delivered*
 - *Zapečetěný a doručený*
- *Subject to the terms and conditions*
 - *Podléhající smluvním podmínkám*
- *Tax reclaimed on my donation*
 - *Daň uplatňovaná na [mnou činěné] darování*

6.2 Jazykové šablony větné

Větné šablony jsou větné útvary, které mají podoby dokončené či nedokončené věty, mají stálý lexikální obsah a sloveso v nich může být vyjádřeno jak ve tvaru pasivním, tak i ve tvaru aktivním (Tomášek, 2003, s. 53).

Příklady jazykových šablon větných (český vzorek):

- *Dále jen „obdarovaný“ / Dále jen „smlouva“*
- *Dárce a obdarovaný prohlašují*
- *Dárce daruje*
- *Dárce je vlastníkem pozemku*
- *Dárce poskytne obdarovanému [dar]*
- *Dárce touto smlouvou daruje*
- *Obdarovaný se zavazuje použít dar pouze a výhradně k účelu vymezenému*
- *Obdarovaný výše uvedený dar přijímá*
- *Smlouva je sepsána v(e) [počet] vyhotoveních*
- *Smluvní strany prohlašují*
- *Tato smlouva nabývá platnosti a účinnosti [časový údaj]*
- *Tato smlouva se řídí právem České republiky.*

Příklady jazykových šablon větných (angloamerický vzorek):

- *I accept this gift on behalf of...*
 - *Přijímám dar jménem [v tomto případě univerzity]*
- *I, _____, being first duly sworn, affirm as follows...*
 - *Já, _____, poté, co jsem byl ujištěn, potvrzuji následující....*
- *I certify that ...*

- *Potvrzuji, že ...*
- *I do hereby make a gift*
 - *Tímto činím dar*
- *I represent and warrant that ...*
 - *Prohlašuji, že...*
- *The undersigned hereby warrants that the signature below is genuine*
 - *Níže podepsaný tímto stvrzuje, že je jeho podpis pravý*
- *This gift is free and clear of all encumbrances and restrictions*
 - *[Dar] se převádí bez dluhů a břemen*

6.3 Jazykové šablony konstrukční

Konstrukční šablony jsou větné útvary, které vytvářejí rámcovou konstrukci, do které lze volně vkládat ostatní větné členy. Neměnné je pouze jejich jádro (Tomášek, 2003, s. 53).

Příklady:

- *I confirm that I (INSERT NAME), am gifting (INSERT NAME), the sum of £ ...*
- *Please pay on the (day) of (month)*
- *This is to certify that on the _____ day of, _____ 20__, before me, the undersigned, a Notary Public in and for the State of _____, duly commissioned and sworn, personally appeared _____, and acknowledged to me that he/she signed the foregoing authorization freely and voluntarily for the uses and purposes therein mentioned.*
- *Dárce tímto prohlašuje, že je na základě ze dne s právními účinky vkladu práva ke dni výlučným vlastníkem:*
- *Darovací smlouva uzavřená podle §2055 a násl. občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. v platném znění*

7 Kontrastivní analýza terminologie darovacích dokumentů

V této kapitole jsou podrobně rozebrány kvalitativní rozdíly terminologie českých darovacích smluv a anglicky psaných darovacích dokumentů. Přestože mezi českými a anglickými termíny ve všech případech nepanuje stoprocentní shoda, existuje mezi nimi určitá forma ekvivalence. Jak již bylo zmíněno v teoretické části této práce, Šarcevičová (2000, s. 238) rozděluje míru ekvivalence na téměř úplnou, částečnou a nulovou. Mezi ekvivalentně využívanými termíny jsou vysvětleny jejich rozdíly. K termínům, jejichž ekvivalent nelze nalézt, jsou přiřazeny podobné termíny, které jim z hlediska právního prostředí kontextově odpovídají. Problém časté bezekvivalence termínů je způsoben odlišností angloamerického a českého právního systému, díky nimž vzniká tzv. terminologická asymetrie (Alcaraz Varó a Hughes, 2002, s. 47).

7.1 Terminologie z darovacích dokumentů

Tato kapitola je pojata jako rejstřík anglických termínů, ke kterým je pomocí kontrastivní analýzy přiřazen odpovídající český termín:

Accept the gift

Termín *accept the gift* v právnické angličtině znamená, že obdarovaná strana dar přijme. Navrhovaný překlad tedy zní *přijmout dar*. V českém právním prostředí probíhá přijetí (akceptace) daru obdobně jako v angloamerickém právním prostředí. Na rozdíl od angloamerického právního prostředí je přijetí daru právem a zároveň povinností obdarované strany, která se k takovému jednání zavázala v rámci darovací smlouvy. I přes tento rozdíl ale mezi termíny panuje úplná ekvivalence, jelikož termín přijetí daru označuje až výsledek procesu darování.

Agreement

V jednom ze zkoumaných darovacích dokumentů se při zmínce o daném dokumentu využívalo označení *agreement*. Vyžíváno bylo z toho důvodu, že tento darovací dokument byl formulářem, který jedna ze stran mohla využít i jako kupní smlouvu. *Agreement* je vzájemnou dohodou mezi dvěma či více osobami ohledně jejich vzájemných práv a povinnostech týkajících se jejich v minulosti či budoucnosti činěného jednání (Black, 2009, s. 74). *Agreement* lze v tomto kontextu kupní smlouvy chápat i jako *contract*, což je dohoda mezi dvěma a více stranami, která zakládá závazky, jež jsou zákonem vynutitelné a zároveň uznávané. *Contract* se do češtiny překládá jako smlouva, *agreement* jako dohoda. Termínem *smlouva* se v českém právním řádu rozumí právní úkon mezi dvěma či víc stranami, z něž vyplývají právní účinky pro strany, které smlouvu uzavřely (Madarb), 1999, s. 1263).

Deed of gift

V České republice se pro potřeby darování využívá darovací smlouva, a jak je v §2055 NOZ uvedeno, takovouto smlouvou se převádí vlastnické nebo jiné právo k dané věci. V angloamerickém právním prostředí se však pro potřeby darování využívá *deed of gift*, případně *deed of covenant*. Ačkoliv jsou *deeds of gift* z hlediska struktury velice podobné smlouvám (Alcaraz Varó a Hughes, 2002, s. 133), obsahem se velice liší. *Deeds* jsou totiž formální a právní vyjádření jednostranného právního jednání, zatímco smlouvy jsou založeny na dvoustranné dohodě. Dalším rozdílný znakem je to, že hlavním důvodem vytváření *deedů* je zajistit veřejné a univerzální uznání obsahu tohoto dokumentu. (Alcaraz Varó a Hughes, 2002, s. 134). *Deed of covenant* je dokumentem, který zajišťuje určitou činnost jedné strany, zejména pak opakované platby jedné strany na účet druhé (obvykle charit) pro účely úspor na daních (Black, 2004, s. 445). Česká darovací smlouva má pak stejné znaky jako smlouva v angloamerickém právu. *Deed of gift* navrhuji překládat jako darovací listinu, *deed of covenant* pak jako *darovací listinu týkající se opakovaného peněžního daru*. Český termín darovací smlouva navrhuji překládat jako *gift contract*, *donation contract*, *contract of donation*.

Donor / donee

Tyto termíny označují v právnícké angličtině osoby dárce a obdarovaného. Donor označuje osobu, která [někomu] něco bezúplatně daruje, zatímco termín donee označuje osobu, vůči které je činěn dar; obdržitel daru (Black, 2004, s. 526). Termín donee má však ve své definici v Blackově slovníku obsažen i termín recipient, který se v analyzovaném vzorku objevuje pro označení osob obdarovaných. Tyto termíny jsou úplně ekvivalentní s českými termíny dárce a obdarovaný, označují stejné skutečnosti.

Execution of a deed

Termín *execute* má v právnícké angličtině více významů. V případě, že je dokument *executed*, znamená to, že byl podepsán. Dále pak ve slovním spojení *execute a deed/contract* znamená *vykonávat* či *dokončit listinu/smlouvu*, v posledním možném významu znamená *učinit listinu či smlouvu platnou svým podpisem* (Black, 2004, s. 609).

Právnícká čeština nemá pro označení podpisu, výkonu, dokončení a platnosti právního dokumentu jeden a ten samý termín. V tomto případě panuje mezi anglickým termínem *execute* a jeho možnými českými přeloženými ekvivalenty pouze částečná ekvivalence.

Gift

Termínem *gift* se v právnícké angličtině rozumí „dobrovolný převod majetku druhé osobě bez jakékoliv kompenzace“ (Black, 2004, s. 709). Darování je v právnícké češtině chápáno jako bezplatné a zároveň dobrovolné převedení majetku druhé osobě na základě darovací smlouvy (Madara), 1999, s. 263). Tyto termíny vykazují úplnou ekvivalenci, jelikož se v obou případech jedná o bezúplatný převod majetku a práva k němu. Mimo termín *gift* se pro označení daru v právnícké angličtině objevuje také termín *donation*, který se, stejně jako termín *gift*, do češtiny překládá jako dar.

Legal capacity

Legal capacity je termínem, který označuje způsobilost jedince vstupovat do závazků, soudit se a být souzen.¹⁸ V českém právním prostředí existuje plně ekvivalentní termín právní způsobilost, který je definován v §15 odst. 1, kde se tvrdí, že právní způsobilost je způsobilost jedince nabývat sám sobě svým právním jednáním určitá práva a zavazovat se k povinnostem, tzn. právně jednat, což se vztahuje jak na fyzické, tak i na právnické osoby.¹⁹

Ownership

Ownership je termín, který označuje soubor práv, jenž jedinci (vlastníkovi) umožňují ovládat a užívat svůj majetek. Jedním z těchto práv je samozřejmě i možnost převést svůj majetek na osobu druhého. *Ownership* lze do češtiny překládat jako *[institut] vlastnictví* či jako *vlastnická práva*. Stejně jako tvrdí Black (2004, s. 1138), i v českém právním prostředí jsou vlastnická práva trvalá a děditelná.

Co se týče překladu termínu *vlastnické právo* z češtiny do angličtiny, lze jej překládat dvěma způsoby – buď jako *ownership* či jako *possession* (v tomto případě však bude mezi termíny pouze částečná ekvivalence). Chromá (2014, s. 152) tvrdí, že termín *possession* de facto označuje výkon vlastnického práva, zatímco termín *ownership* je právním uznáním vlastnického nároku. Termín *vlastnické právo* lze také překládat jako *right of ownership* nebo *ownership right*.

¹⁸ *Legal capacity*. THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/legal-capacity/>>.

¹⁹ *Komentář NOZ: § 15, 16 - Osoby; Všeobecná ustanovení*. PRAVNIPROSTOR.CZ [online]. 9.9.2014 [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/k-komentar-noz-15-16-osoby-vseobecna-ustanoveni>>.

Ačkoliv je termín *ownership* velice podobný náplni českého termínu vlastnictví, nepadají mezi nimi úplná shoda. V tomto případě panuje mezi anglickým a českým termínem tzv. částečná ekvivalence. Problematika anglického termínu vlastnictví se stupňuje ještě díky faktu, že se v angloamerickém systému se rozvinula dvě odvětví – *common law* a *law of equity*. Z tohoto důvodu je nutné rozlišovat mezi vlastnictvím posuzovaným podle *common law* (*legal ownership*) nebo ekvitního vlastnictví (*equitable ownership*).

Possession of the property

Possession of the property lze do češtiny přeložit jako *držba majetku*. Jde o plně ekvivalentní termín. Jelikož jsou zásady institutu vlastnictví v obou právních systémech v zásadě stejné, neliší se ani institut držby. Držba znamená právo nakládat s věcí jako s vlastní.²⁰ Právo držby je implicitně vyjádřeným právem, které souvisí s právem vlastnickým (Black, 2004, s. 1138). Termín *possession*, latinsky *possessio*, označuje v angloamerickém právním prostředí možnost ovládnutí [věci] i fakt, že osoba drží věc ve své moci i výkon vlastnického práva k určité věci (Black, 2004, s. 1201). Držba jako výkon absolutního vlastnického práva k věci se v anglickém právním jazyce označuje jako *dominium* (Black, 2004, s. 525).

Property

I termín *property* má svá specifika. Má dvě definice – označuje nejen právo držet, používat a užívat určitou věc, ale i právo vlastnické. Navíc také označuje jakoukoliv věc, vůči které jsou uplatňována držební a užívací práva (Black, 2004, s. 1252). Tento termín lze do češtiny překládat jako majetek, majetkové právo i vlastnictví (Chromá, 1995, s. 241). V českém právním jazyce pak termín majetek

²⁰ *Držba*. EPRAVO.CZ [online]. 17.4.2002 [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/drzba-16457.html>>.

označuje soubor všech movitých i nemovitých věcí a majetkových práv, popřípadě závazků (Madara), 1999, s. 598). Oproti anglickému termínu tak vidíme určitý rozdíl, který zakládá částečnou ekvivalenci těchto termínů.

Sole owner

Termín *sole owner* lze do češtiny překládat jako výlučný vlastník. Mezi těmito dvěma termíny panuje plná ekvivalence. V angloamerických darovacích dokumentech se objevuje formule *being the sole owner*, kterou dárce uvádí, že je jediným, či jinak řečeno výlučným, vlastníkem určité věci, kterou se chystá darovat obdarovanému. Po odstranění adjektiva *sole* však stále zůstává termín *owner*, který lze do češtiny překládat jako vlastník nebo majitel.

Owner je v angloamerickém právním systému definován jako osoba, která má právo věc držet, užívat či převádět. Osoba majitele/vlastníka může vlastnit věc celou či pouze její část, např. určitá práva k ní (Black, 2004, s. 1137).

Title / title to property

Termínem *title* se v angloamerickém právním systému rozumí takový právní dokument, který zakládá právo jednotlivce vlastnit určitou věc a díky kterému dochází k uznání jednotlivcova nároku na věc jako vlastníka. *Titles* mohou být na člověka převedeny koupí, děděním nebo darováním.²¹ *Title* (jako dokument) tudíž navrhuji překládat jako dokument udělující osobě vlastnické právo k věci/majetku. Termín *title to property* však navrhuji překládat jako vlastnické právo (Chromá, 1995, s. 305).

Z další definice angloamerického termínu *title* vyplývá, že je *title* souborem všech prvků (vlastnictví, držby a opatrování věci), které zakládají zákonné právo

²¹ *Title*. INVESTOPEDIA.COM [online]. 21.5.2018 [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.investopedia.com/terms/t/title.asp>>.

nakládat s majetkem. *Title* tak označuje právní spojitost osoby, která danou věc (daný majetek) vlastní s věcí samotnou (Black, 2004, s. 1522).

Další komplikací vyplývající z této asymetrické terminologie je i fakt, že z důvodu existence dvou právních subsystémů uvnitř angloamerického prvního systému dochází ke vzniku i dvou různých druhů *titles* – rozlišují se *equitable (beneficial) titles* a *legal titles*. K jedné věci tak mohou mít vlastnická práva i dva lidé – jedno z nich bude založeno na právu ekvity a jedno na právu *common law*. Ekvitní vlastník tak může věc vlastnit, i když právně uznávaný *legal title* náleží jiné osobě (Black, 2004, s. 1137).

7.1.1 Jazykové šablony z anglických darovacích dokumentů²²

V této části práce jsou rozebrány jazykové šablony z anglických darovacích dokumentů. U relevantních pojmů je navíc přiřazeno i použití ve větě.

Any and all copyrights held by the Donor are transferred to DePaul University

Překlad: Všechna dárcova autorská práva [k věci] se tímto dokumentem předávají DePaul University

Všechny relevantní termíny z této jazykové šablony jsou rozebrány v podkapitole věnující se terminologii darovacích dokumentů.

A breach of Donors warranties and representations

Překlad: Porušení dárcových záruk a prohlášení

Termín *breach* obecně označuje v anglickém právním jazyce porušení zákona nebo závazku (Black, 2004, s. 200). Tento termín lze použít i v kontextu jednostranně prováděných darovacích listin. Níže v této práci je rozebrána dubleta

²² Všechny jazykové šablony byly přeloženy autorkou této práce.

I represent and warrant that..., na základě jejíhož překladu jsem se rozhodla tuto jazykovou šablonu překládat jako *porušení dárcových záruk a prohlášení*.

Being duly sworn

Použití ve větě: *I, _____, being first duly sworn,...*

Překlad: Já, _____, osoba přísežná

Toto slovní spojení označuje v angloamerickém právním systému skutečnost, že daná osoba složila přísahu o pravdivosti uváděných informací před pověřenou osobou.²³

Desire to give

Použití ve větě: *The donor is desirous of conveying the Property to the Donee by way of gift.*

Překlad: Dárcovo přání darovat [obdarovanému určitou věc]

Termín *desire to give* či *to be desirous of conveying/gifting* označuje vůli dárce darovat obdarovanému určitou věc. Implicitně je tak vyjádřen fakt, že dárce tak činí ze své svobodné vůle a ne pod vlivem budoucího obdarovaného či třetí osoby.

Guaranty of signature

Použití ve větě: *The undersigned hereby warrants that the signature below is genuine; the signature was the appropriate person to endorse; and the signer had the legal capacity to sign.*

²³ *What is duly sworn?* THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/duly-sworn/>>.

Překlad: Potvrzení pravosti podpisu

Tato formule se může vyskytovat na konci angloamerických darovacích listin a jejím potvrzením dárce potvrzuje, že je jeho podpis pravý a že má k podpisu takového právního dokumentu dostatečnou míru právní způsobilosti. Navrhuji překládat jako *Potvrzení pravosti podpisu*.

I execute this instrument as my free and voluntary act

Překlad: Tento dokument stvrzuji svým podpisem jako dobrovolný čin

V této jazykové šabloně se vyskytují dva důležité prvky – prvním je slovní spojení *I execute this instrument*, které v tomto kontextu označuje fakt, že daný právní subjekt stvrzuje smlouvu svým podpisem. Druhým důležitým prvkem je dubleta *free and voluntary act* – adjektivum *voluntary* je definováno jako úmyslně činěný a neovlivněný [počin] (Black, 2004, s. 1605), což v kontextu této jazykové šablony znamená, že dárce dobrovolně daruje osobě obdarovaného určitou věc.

In consideration of his natural love and affection

Použití ve větě: *In consideration of his (natural) love and affection for the Donee and the Donor hereby conveys unto the Donee all that Property to hold the same unto the Donee in fee simple.*

Překlad: Na důkaz své lásky a náklonnosti [k osobě obdarovaného]

Tato formule, jenž se v analyzovaném vzorku českých darovacích smluv nevyskytuje, uvádí, že dárce daruje obdarovanému určitou věc na důkaz své lásky a náklonnosti k osobě obdarovaného.

In witness whereof

Překlad: Na důkaz čehož

Toto slovní spojení označuje tzv. *testimonium clause* (Alcaraz Varó a Hughes, 2002, s. 134), která dává najevo, že osoba, která tuto formuli podepisuje, podepisuje

daný právní dokument jako svědek.²⁴ Tato formule se v českých darovacích smlouvách nevyskytuje, jelikož v českém právním prostředí není pro potřeby darování vyžadována osoba svědka.

Sole lawful owner of title to the Property

Překlad: Výlučný a právoplatný držitel vlastnického práva k majetku.

Všechny relevantní termíny z této jazykové šablony jsou rozebrány v podkapitole věnující se terminologii.

This instrument of gift

Překlad: závislý na kontextu

Termín *instrument* v právním kontextu označuje jakýkoliv právní dokument v písemné formě, jako je například listina, smlouva, poslední vůle atp.²⁵ Překlad jazykové šablony *instrument of gift* vyžaduje kontextuální znalost – podstatné jméno *instrument* se do češtiny nepřekládá, při překladu se vždy využije implicitně vyjádřeného názvu dokumentu. *This instrument of gift* se tedy do češtiny přeloží jako *tato darovací listina*.

7.1.2 Faux amis v právní terminologii

Ačkoliv se některé termíny pocházející z oblasti právní angličtiny mohou podobat českým termínům ze stejné, není tomu tak – jejich významy se nepřekrývají a je nutné, aby překladatelé těmto prvkům věnovali dostatečnou pozornost (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 146).

²⁴ *In witness whereof*. THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/in-witness-whereof-2/>>.

²⁵ *Instrument*. THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/instrument/>>.

Příklady z analyzovaného vzorku:

- ***Execution of the [deed, contract]***
 - *Podpis listiny, smlouvy*
- ***I represent and warrant....***
 - *Ujišťuji, že...*
 - *Zajišťuji, že...*
- ***Transfer of title to property***
 - *Title to property – vlastnické právo*
- ***Necessary processes and operations***
 - *Operations – úkony*

7.1.3 Poloodborné termíny

Mezi poloodborné termíny řadíme termíny, které mají více než jeden význam – veškeré jejich významy však nemusí mít pouze právní význam a mohou pocházet i z obecné oblasti slovní zásoby (Alcaraz Varó a Hughes, 2002, s. 158-159).

Příklady z analyzovaného vzorku:

- ***Contribution*** – obecně příspěvek, přínos; zde peněžní příspěvek
- ***Gift*** – obecně dárek, dar; v odborném diskurzu proces darování věci
- ***Title*** – obecně titul, v odborném diskurzu nárok, zde vlastnické právo

7.2 Dublety a triplety

Dublety a triplety se v právnícké angličtině vyskytují zejména kvůli zajištění textové koherence. Ta je dle Alcaraze Varó a Hughese (2002, s. 193) v právníckém diskurzu zajištěna díky opakování na lexikální úrovni. Jak již bylo naznačeno v teoretické části této práce, synonyma vyskytující se v jednotlivých dubletách a tripletách nemusí vykazovat znaky absolutních synonym – vyskytují se v nich tzv. neúplná synonyma, která mají navzájem mírně odlišný popisný, sociální a expresivní význam (Löbner, 2002, s. 46). Jak zmiňuje Knittlová (1990, s. 19), vznik dublet byl dle J. Vachka způsoben tradicí z dob minulých, kdy termín obsahoval jedno synonymum domácí (tj. anglické) a jedno románské (tj. francouzské).

Uvedené příklady dublet a triplet jsou Bázlikem a Ambrusem (2009, s. 109) označovány jako *coordinated* či *conjoined phrases*. Pro tato slovní spojení je typický již zmíněný synonymní význam jejich konstituentů, ale stoprocentní významová shoda není zaručena. I přesto jsou ale dublety a triplety v anglickém právním jazyce často využívány právě z důvodu, že pokryjí všechny důležité a možné aspekty pojmenovávané skutečnosti (Bázlik a Ambrus, 2009, s. 110).

Příklady z analyzovaného vzorku dokumentů:²⁶

Dublety a triplety ve formě podstatných a přídavných jmen:

*A gift of all **rights and title***²⁷

V této dubletě se nacházejí dvě částečná synonyma, mezi kterými však nepanuje stoprocentní shoda. Termín *title* byl rozebrán výše a v tomto kontextu označuje právo vlastnické. Oproti tomu termín *right* (či *rights*) je v angloamerickém právním systému definován jako něco, na co má osoba právní nárok; jako moc, privilegium či imunita zajištěná právem a zároveň jako právně vymahatelný nárok na to, aby někdo nějak činil či se takového činění zdržel (Black, 2004, s. 1347). České právo pak termín právo v kontextu vztahů mezi jedinci rozděluje na dvě podskupiny, a to práva absolutní a relativní. Absolutní práva působí proti všem (nejznámějším příkladem je právo vlastnické), zatímco práva relativní působí pouze mezi dotčenými právními subjekty, např. v rámci závazku (Madarb), 1999, s. 1058). Z hlediska terminologie lze český termín právo považovat i za nárok. Z hlediska překladu navrhuji řešení *daruji všechna práva včetně vlastnického k [věci]*.

*I have **full right, power, and authority** to transfer and convey the Property*

²⁶ Dublety a triplety jsou přeloženy autorkou této práce.

²⁷ Slova, která jsou francouzského původu, jsou v dubletách podtržena. Pro účely zkoumání jejich původu jsem využila online etymologický slovník na stránkách <https://www.etymonline.com/>.

Termín *right* je pro potřeby kontrastivní analýzy rozebrán výše. Termínem *power* se v angloamerickém právním systému rozumí totéž co termínem *authority*, kterým se v angloamerickém právním systému rozumí právo či povolení se určitým způsobem chovat v rámci právních vztahů, které ovlivňují i jiné osoby (Black, 2004, s. 142). Termín *power* má však mnohem obecnější definici, která spočívá v tom, že se právní subjekt smí či nesmí v rámci právních vztahů určitým způsobem chovat (Black, 2004, s. 1207). I přes lehký rozdíl v těchto definicích je zřejmé, že termíny *power* a *authority* jsou párová synonyma označující jednu a tu samou skutečnost. V českém právním prostředí se využívá ekvivalentního výrazu *moc*, který je společný pro oba zmíněné termíny.

Mám veškerá práva i moc k tomu, abych předal tento majetek – v prvním případě se nacházejí nesynonymní výrazy, v druhém případě synonymní výrazy *předat* a *poskytnout* (pro potřeby funkčního překladu jsem ponechala pouze jeden cílový výraz).

*I hereby donate and assign ... all my **right, title, interest, and property rights***

Termíny *right, title, interest and property rights* označují v českém právním jazyce práva, vlastnické právo, nároky a majetková práva, což jsou nesynonymní výrazy. Termíny *right* a *title* jsou rozebrány výše. Termínem *interest* se v anglickém právním jazyce rozumí právní podíl v určité věci; plný či částečný zákonný či ekvitní nárok na věc nebo právo k ní (Black, 2004, s. 828). *Property rights* lze překládat jako majetková práva či jako věcná práva (práva k věci). Věcná práva spadají v českém právním řádu do absolutních majetkových práv (Chromá, 2014, s. 146), pro potřeby tohoto překladu jsem ponechala termín majetková práva.

*[The gift] is donated **free and clear** of all **claims, liens, and encumbrances**...*

Free and clear jsou párová synonyma označující fakt, že dar se na osobu obdarovaného v tomto případě převádí bez jakýchkoliv nároků a zástavních práv jiných osob.

Claims, liens, and encumbrances lze překládat jako nároky, zástavní práva a břemena. Jde o termíny, které nejsou synonymní. Termín *claim* lze překládat jako

nárok, který je v angloamerickém právním systému definován jako soubor skutečností, které zakládají určité právo, jenž je prosaditelné u soudu (Black, 2004, s. 264). V českém právním prostředí označuje nárok právní možnost obhajovat svá subjektivní práva soudní cestou (Knapp, 1995, s. 197). Tento termín je v českém a anglickém jazyce plně ekvivalentní.

Termín *lien* obecně označuje právo či zájem, který má věřitel na majetku druhé osoby a který trvá, dokud není dluh uspokojen či povinnost splněna (Black, 2004, s. 941). Při překladu termínu *lien* je třeba mít na paměti, že jde o specifický institut *common law*, který má 69 podtypů a je proto důležité si ověřit jeho správnost z hlediska kontextu (Chromá, 2014, s. 168). Z tohoto důvodu navrhuji termín *lien* překládat jako zástavní právo (přičemž mezi těmito dvěma odbornými názvy panuje částečná ekvivalence).

Termín *encumbrance* lze do češtiny překládat jako břemeno, jelikož v anglickém právním jazyce označuje nárok, závazek či jiné právo spojené s věcí/majetkem, které může případně snižovat jeho hodnotu – například zástavní právo, hypotéka apod. (Black, 2004, s. 568). Břemeno, respektive věcné břemeno, v českém právním řádu označuje práva jiných osob, kterými jsou omezována práva vlastníka vůči určité věci – vlastník věci je povinen něco strpět, něčeho se zdržet či nějak konat (Madara), 1999, s. 1554). Termín *encumbrance* lze tudíž překládat jako věcné břemeno či zatížení, přičemž mezi termíny panuje plná ekvivalence.

*We understand and agree to the **terms and conditions***

V tomto smluvním a zároveň listinném kontextu označuje dubleta *terms and conditions* smluvní či listinné podmínky, které jsou ujednány mezi smluvními stranami či stranami listiny. V českém právním prostředí se pro tyto účely využívá termín smluvní podmínky (v ČR existuje pouze jeden možný způsob darování, a to darovací smlouvou). Pro potřeby překladu termínu *terms and conditions* pocházejícím z darovacích listin navrhuji tuto dubletu překládat jako podmínky darovací listiny.

V analyzovaném vzorku darovacích dokumentů se v jednom případě objevuje také dubleta **rules and conditions**.

Dublety a triplety ve formě sloves:

Donate, grant, and convey (give, donate and convey)

V této dubletě se nacházejí nesynonymní výrazy zvolené za účelem pokrytí veškerých způsobů předání darované věci. *Donate* v právnícké angličtině znamená někomu něco dát, ať už majetek či peníze, bez jakéhokoliv protiplnění (Black, 2004, s. 526). *Grant* je naopak sloveso, které v právnícké angličtině označuje formální převod nemovitého majetku (Black, 2004, s. 719). Sloveso *convey* označuje, jak již bylo výše zmíněno, převod práva či majetku na druhou osobu pomocí právního dokumentu, zejména tzv. deedu (Black, 2004, s. 357). Na této dubletě je patrná snaha využít všechny možné způsoby darování, a tím se snaží pokrýt veškeré možné problémy, které by při jejím výkladu mohly nastat. Pro účely překladu navrhuji ponechat prosté řešení darovat, které v sobě inherentně obsahuje všechny výše zmíněné a rozebrané termíny.

I own and control the copyright

V dubletě *own and control* se nacházejí dvě částečně ekvivalentní slovesa – první z nich, *own*, v právnícké angličtině označuje právoplatnou držbu majetku či fakt, že má daná osoba vlastnické právo k dané věci (Black, 2004, s. 1137). Oproti tomu druhé sloveso, *control*, znamená vykonávat určitou pravomoc či mít na určitou věc či právní skutečnost vliv (Black, 2004, s. 353). V češtině se pro tyto případy objevuje termín *vykonávat [určitý druh] právo* či *disponovat [určitým druhem] práva*.

Give, transfer and assign (také pouze give and assign)

Tato dubleta znamená v doslovném překladu dát, předat a udělit, což jsou opět nesynonymní výrazy pokrývající možné způsoby darování. Sloveso *give* již bylo rozebráno výše. Sloveso *transfer* označuje jakýkoliv způsob předání celé věci, její části či práv s ní souvisejících formou darování, peněžní platbou, nájmem či vytvořením břemene či zástavního práva (Black, 2004, s. 1535), sloveso *assign* je synonymem slovesa *convey* a znamená převést na někoho určitá práva či majetek

(Black, 2004, s. 127). Pro potřeby překladu do češtiny opět navrhuji jednoduché překladatelské řešení darovat, které v sobě implicitně zahrnuje všechny tři zmíněné způsoby darování.

*I have full right, power, and authority to **transfer and convey** the Property*

Termíny *transfer and convey*, které tvoří tuto zkoumanou dubletu, označují další způsoby předání daru – sloveso *transfer* je rozebráno v dubletě výše. Termín *convey* označuje způsob předání věci či práva druhé osobě, zejména pomocí *deeds* či jiného právního dokumentu (Black, 2004, s. 357). Ačkoliv jsou tyto termíny využívány pro stejný účel, tj. označení předání daru, mají ve svých definicích znatelný rozdíl. I přesto ale tvoří synonymní pár, ve kterém však nepanuje stoprocentní shoda.

Navrhovaný překlad této věty do češtiny tedy zní následovně: Mám veškerá práva a moc k tomu, abych **předal** tento majetek, v druhém případě synonymní výrazy předat a poskytnout (pro potřeby funkčního překladu jsem ponechala pouze jeden cílový výraz).

*I **represent and warrant** that I am the co-owner*

To represent je anglické sloveso označující prohlášení ve smlouvě či jiném právním dokumentu (Black, 2004, s. 1327). V kontextu darovacích listin tento termín označuje manifestaci určitého faktu druhé osobě a celé veřejnosti). *To warrant* je sloveso označující fakt, že daná osoba druhou osobu o ujišťuje o určitém faktu či jí něco zajišťuje/zaručuje (Black, 2004, s. 1617). Tyto termíny nejsou synonymní, pro potřeby ekvivalentního překladu je nutné tuto dubletu přeložit celou. Navrhovaný překlad tedy zní následovně: Prohlašuji a zaručuji, že jsem spoluvlastníkem...

Sealed and delivered

Tato dubleta v překladu znamená, že byl dokument zapečetěný a doručěný, což jsou dva nesynonymní výrazy označující plně a řádně vytvořený dokument,

u něhož byli přítomni svědci a který byl řádně podepsán a doručen druhé straně.²⁸ Pečeť v současnosti není povinným prvkem, důležité je, aby byl dokument podepsán oběma stranami.²⁹ V českém právním prostředí se takováto formule nevyskytuje.

Subscribed and sworn to

Dubleta *Subscribed and sworn to [before me]* se objevuje v jednom darovacím dokumentu z angloamerického vzorku. Tato formule se objevuje na konci dokumentu a právní subjekty k ní připojují své podpisy. Poprvé byl tzv. *subscriber* definován v Blackově právnickém slovníku z roku 1981, kde označuje osobu, která připojuje svůj podpis pod určitý právní dokument a která se svým podpisem zavazuje k určitému právnímu jednání či podepisuje svá tvrzení.³⁰ Druhá část dublety – *sworn* – však značí, že tato formule pouze uvádí prostor pro podpis notáře, před nímž byl daný právní dokument podepsán.

We understand and agree to the terms and conditions

Překlad: *Rozumím podmínkám [právního dokumentu] a zavazuji se nim*

Sloveso *understand* v anglickém právním jazyce označuje fakt, že jedinec dokáže rozpoznat povahu právního jednání (Black, 2004, s. 1562). *To agree* znamená jednoduše souhlasit (Black, 2004, s. 73) či se k něčemu zavázat formou právního dokumentu (Black, 2004, s. 74). tyto dva termíny nejsou synonymní a je mezi nimi nulová ekvivalence. Z tohoto důvodu pro potřeby překladu navrhuji tuto

²⁸ *Sealed and delivered*. DICTIONARYTHELAW.COM [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://dictionary.thelaw.com/sealed-and-delivered/>>.

²⁹ *Signed, sealed and delivered*. DICTIONARYTHELAW.COM [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://dictionary.thelaw.com/signed-sealed-and-delivered/>>.

³⁰ *What does "subscribed and sworn to before me" mean?* AFFIDAVITS.INFO [online]. 10.6.2016 [cit. 13.4.2019] Dostupné z: <<http://www.affidavits.info/what-does-subscribed-and-sworn-to-before-me-mean/>>.

dublethu překládat jako *Rozumím podmínkám [této darovací listiny] a zavazuji se k nim.*

Dublety a triplety ve formě příslovců

*I hereby **irrevocably and unconditionally** give, transfer and assign, **by way of gift**, without limitation or restriction, to....*

Dubleta *irrevocably and unconditionally* označuje fakt, že se dárce chystá darovat (převést svůj majetek) na obdarovaného nepodmíněně a neodvolatelně. Nepodmíněným a neodvolatelným způsobem se rozumí nezrušitelný a trvalý převod věci/majetku na obdarovaného. *Irrevocably* označuje v anglickém právním jazyce nezměnitelnost tohoto právního jednání (Black, 2004, s. 848), *unconditionally* zase, že toto právní jednání nebylo činěno pod jakoukoliv podmínkou a nezáviselo na určitém jevu či události (Black, 2004, s. 1560). Jelikož se nejedná o synonymní výrazy, navrhuji tuto dubletu překládat jako *Tímto nepodmíněně a neodvolatelně daruji [věc], bez jakýchkoliv omezení [obdarovanému] ...*

Závěr

Darování je běžnou součástí našich životů i přesto, že díky jeho časté frekvenci již tolik nevnímáme jeho právní stránku. Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat rozdíly darovacích dokumentů vyvstávajících z odlišných právních systémů a upozornit na možné překladatelské problémy, na něž lze při překladu darovacích dokumentů narazit.

V první řadě je nutné si uvědomit, že při překladu darovacích dokumentů je třeba brát v potaz rozdílnost kontinentální a angloamerické právní kultury. Z důsledku odlišného rozvoje těchto právních kultur se i právní instituty těchto dvou právních odvětví vyvíjely jiným směrem. Překladatelé pak musí mít na paměti, že ačkoliv si mohou být právní instituty či jejich názvy podobné či dokonce na první pohled totožné, je vždy třeba si ověřit jejich pojmový obsah a právní pozadí. Ke správnému pochopení termínů a následnému ekvivalentnímu překladu je navíc nutné, aby se překladatel seznámil i s relevantní právní úpravou darování v obou právních prostředích.

Obtížnost právních překladů spočívá v tom, že je nejprve nutné zanalyzovat a interpretovat právní text z hlediska právního prostředí, ze kterého pochází, a až pak jej překládat do cílového jazyka. Ačkoliv jsou darovací dokumenty vcelku běžným dokumentem, jehož terminologie nám připadá známá, je třeba si vždy ověřit výklad překládaných právních pojmů, aby nedošlo k dezinterpretaci a následnému špatnému přeložení daného pojmu či názvu institutu.

Darovací dokumenty v podobě tzv. *deeds* jsou činěny jako jednostranný právní úkon, zatímco v českém právním prostředí se pro tyto účely využívají darovací smlouvy. Z tohoto právně podloženého důvodu se terminologie darovacích dokumentů podstatně liší, jelikož tam, kde v českém prostředí vzniká závazek, vzniká v angloamerickém systému pouze jednostranně činěný právní úkon. Již zmíněná odlišnost právních systémů, stejně jako odlišný vývoj českého a anglického právního jazyka způsobují terminologickou asymetrii, kvůli které nelze vždy nalézt ekvivalentní překladatelský termín.

V přílohách této bakalářské práce se nacházejí překlady české darovací smlouvy a anglického *deed of gift*, které byly vypracovány s ohledem na provedenou kontrastivní analýzu darovacích dokumentů. Překlady byly vyhotoveny s ohledem na kontrastivní analýzu provedenou v rámci této bakalářské práce. Kontrastivní analýza darovacích dokument byla pro přesné pochopení jednotlivých pojmů vyhovující překladačskou metodou. Díky této metodě si překladatel může plně ověřit význam překládaného právního pojmu a rozpoznat jeho charakteristické znaky, které poté může vyhledávat u v různé míře ekvivalentních cílových termínů.

Přílohy

Kolokační glosář

Agree

- - that, - to,

Assign

- - the right, title, and interest
- - to

Authority

- - to transfer and convey

Deed

- by – of gift, - of gift, - of covenant,

Donation

- regarding this -,
- to accept -, to make a -, to make a regular -, treat – as,

Execute

- - this instrument, - by, - this instrument for the purpose

Execution

- upon – of this deed of gift

Gift

- by way of -, deed of -, - of, equipment included in the -, instrument of -, instrument of – executed by,
- make a -, make a – of,

Owner

- lawful -, - of, - of all rights and title

Property

- copyright to -, owner of -, portion of the -, title to -
- laws or regulations applicable to the -
- no claims, judgments, liens or other encumbrances against the -
- assign – to, convey -, donate -, give -, transfer -, convey -

Right

- - to,- to give and transfer the property

Terms and conditions

- - described herein, subject to -, - set forth
- agree to -

Title

- - to,

Transfer

- - copyright, - ownership

Anglicko-český glosář

<i>authority</i>	<i>moc</i>
<i>claim</i>	<i>nárok</i>
<i>copyright</i>	<i>autorské právo</i>
<i>deed of gift</i>	<i>darovací listina ověřená dvěma svědeckými podpisy</i>
<i>donation/gift</i>	<i>dar</i>
<i>donation contract, contract of donation</i>	<i>darovací smlouva</i>
<i>donee</i>	<i>obdarovaný</i>
<i>donor</i>	<i>dárce</i>
<i>encumbrance</i>	<i>břemeno</i>
<i>estate owner</i>	<i>vlastník nemovitosti</i>
<i>free will</i>	<i>vlastní vůle</i>
<i>gifted deposit letter</i>	<i>dopis bance o peněžním daru</i>
<i>guaranty of signature</i>	<i>potvrzení pravosti podpisu</i>
<i>in witness whereof</i>	<i>na důkaz čehož</i>
<i>inheritance</i>	<i>dědictví</i>
<i>instrument</i>	<i>právní dokument</i>
<i>irrevocably</i>	<i>neodvolatelně</i>
<i>legal capacity</i>	<i>právní způsobilost</i>
<i>lien</i>	<i>zástavní právo</i>
<i>parties</i>	<i>smluvní strany</i>
<i>personal property</i>	<i>osobní majetek</i>
<i>possession</i>	<i>1. držba, 2. vlastnictví (dle Chromé)</i>
<i>power</i>	<i>moc</i>
<i>property</i>	<i>majetek</i>
<i>purchase</i>	<i>koupě</i>
<i>recipient</i>	<i>obdarovaný</i>
<i>right</i>	<i>právo</i>
<i>sealed and delivered</i>	<i>zapečetěný a doručený</i>
<i>sole owner</i>	<i>výlučný vlastník</i>
<i>terms and conditions</i>	<i>podmínky smlouvy/právního dokumentu</i>
<i>title</i>	<i>1. dokument udělující vlastnické právo, 2. vlastnické právo</i>
<i>to act on behalf</i>	<i>jednat za někoho</i>
<i>to assign/to convey/to transfer</i>	<i>převést</i>
<i>to donate</i>	<i>darovat</i>
<i>unconditionally</i>	<i>nepodmíněně</i>
<i>witness</i>	<i>svědek</i>

Deed of Gift ve formě formuláře

DEED OF GIFT	
1. Vessel Name:	2. Official Number:
3. Names of Donor and Interest Owned By Each:	
3a. Total Interest Owned: _____	
4. Names of Donee and Interest Transferred To Each:	
4a. Total Interest Transferred: _____	
5. Consideration Received: <p style="text-align: center;">The Donor does gift donate, assign and transfer the interest in the herein described vessel.</p>	
6. I (we) do hereby donate to the Donee named above my (our) right, title, and interest in the Vessel together with the following necessities and appurtenances:	
This donation is made to the Donee in the proportion specified, subject to the following warranties and conditions:	
<p style="margin-left: 40px;">Said vessel is donated free and clear of all claims, liens, and encumbrances, of any kind or nature what so ever, maritime or otherwise, and the Donor agrees to indemnify and hold the Donee harmless of and from any and all claims liens, an</p> <p style="margin-left: 40px;">It is also expressly understood that this vessel is donated "as is, where is" with no expressed or implied warranty or guarantee except as in respect to as aforementioned.</p>	
7. Signatures of Donor or Persons Signing on behalf of Donor:	8. Date Signed
9. Names of Donors Signing above and legal capacity in which signed	
10. Acknowledgment (insert such acknowledgment language as is required by state law.)	
State of _____] Date: _____]	
County of _____] ss.	
Personally appeared before me _____, who being duly sworn, deposed and said that he is _____ of _____, the corporation which is described in and executed the within instrument by order of the Board of Directors of the said corporation at whose order he signed his name and acknowledged the within instrument to be the free act and deed of the said corporation.	
My Commission expires: _____	
Notary Public	
Affix Seal (if required by state law)	
The acknowledgement may not be taken by an officer or employee of the Coast Guard.	
If vessel has never been awarded an official number, complete those items of vessel data on reverse of form as are known.	

Deed of Gift – originál v angličtině

Dartmouth College Library

HANOVER NEW HAMPSHIRE 03755-3519

Rauner Special Collections Library: Archives, Manuscripts, Rare Books

6065 Webster Hall

TELEPHONE: (603) 646-2037 FAX: (603) 646-0447

DEED OF GIFT

(Individual Gift)

I, the undersigned Donor, hereby donate and convey to the Trustees of Dartmouth College (“Dartmouth”), subject to the Terms and Conditions attached hereto, all right, title, and interest that I possess in the physical property described in Section 2 of this Deed, below.

1. Donor Information

Name: _____ Telephone Number _____

Name of Spouse (if any): _____

Street Address: _____

City/State/Zip: _____

E-mail address: _____

2. Description of the Property:

3. Date Dartmouth or its Agent Took Possession of Material:

4. Donor Acquisition Information:

The Property was acquired by Donor on (date) _____ by (check one below):

Gift Inheritance Purchase Debt satisfaction

Other: _____

5. Intellectual Property

A. Intellectual Property Interests:

This section deals with the copyright, literary rights, artistic rights, or patents (collectively, "Intellectual Property Rights") that may be associated with the physical materials being donated. Please check one of the following:

- I control the Intellectual Property Rights in some or all of the donated materials. (Please indicate below or on a separate page the materials for which you control the Intellectual Property Rights and the nature of your rights, e.g., copyright, sole/joint owner, heir, literary executor, etc.)
- I do not control Intellectual Property Rights in any of the donated materials.
- To the best of my knowledge, the Intellectual Property Rights are controlled by:
 Name: _____
 Address: _____
 Phone Number: _____
 E-mail address: _____

B. Intellectual Property Conveyance:

If you have indicated that you own the Intellectual Property Rights in some or all of the donated materials, please check one of the following boxes (one box only):

- I have checked this box, indicating that I wish to transfer, convey and assign to Dartmouth all Intellectual Property Rights that I control in the above-described materials, subject to the limitations, if any, stated below.
 Limitations, if any: _____

- I have checked this box, indicating that I do not wish to transfer Intellectual Property Rights, but I give permission for the Dartmouth College Library to make copies for users of the material for scholarship and research purposes.

6. Future Gifts

This instrument will also serve to convey any further gifts of materials that I wish to make to Dartmouth at a later date, and each gift will be described in an addendum.

Donor's Signature

Date

Jay Satterfield
For Trustees of Dartmouth College

Date

Terms and Conditions

Dartmouth has accepted Donor's gift of the Property (and, if applicable, Intellectual Property) listed above, subject to the following terms and conditions:

1. By execution of the Deed of Gift, Donor expressly represents and warrants to Dartmouth that he or she is the sole lawful owner of title to the Property or that Donor is fully authorized by such owner to enter into this Deed of Gift. Donor further represents that the Property is free and clear from any and all encumbrances, that there has been no prior pledge, option or gift of any part thereof to any person, and that Donor has the right to give or transfer the Property.
2. Donor acknowledges that upon execution of this Deed of Gift, the Property irrevocably becomes the property of Dartmouth. The display, use, maintenance, and disposition of the Property are at Dartmouth's sole discretion.
3. Donor represents and warrants that no customs laws, tax laws, laws of inheritance, or other laws or regulations applicable to the Property, its export or import, have been broken.
4. Donor represents and warrants that there are no claims, judgments, liens or other encumbrances of any kind whatsoever against the Property, any portion of the Property, or title to it.
5. The Internal Revenue Service has determined that Dartmouth is organized and operated exclusively for educational purposes and is exempt from federal income tax pursuant to Section 501(a) and (c)(3) of the Internal Revenue Code. Dartmouth does not advise donors on tax matters and suggests that Donor direct any questions regarding donations as charitable contributions to Donor's tax advisor or an office of the Internal Revenue Service. Dartmouth does not appraise donations but will make the Property available for appraisal upon the request of Donor.
6. Donor will defend, indemnify, and hold Dartmouth harmless from claims or allegations arising from or relating to conduct that would be a breach of Donor's warranties or representations herein if established.

Deed of Gift – překlad do češtiny

Knihovna Dartmouth College

HANOVER NEW HAMPSHIRE 03755-3519

Raumerova knihovna speciálních kolekcí: Archívy, rukopisy, vzácné knihy

6065 Webster Hall

TELEFON: (603) 646-2037 FAX: (603) 646-0447

DAROVACÍ LISTINA

(Jednorázový dar)

Já, níže podepsaný Dárce, tímto daruji Správcům Dartmouthu dle zde připojených podmínek všechna práva, kterými disponuji vůči majetku popsanému níže v odstavci 2 této listiny.

1. Dárce

Jméno: _____ Telefonní číslo _____

Jméno manžela/manželky (případně): _____

Ulice: _____

Město/Stát/PSC: _____

E-mailová adresa: _____

2. Popis majetku:

3. Datum, kdy Dartmouth či pověřená osoba převzaly majetek:

4. Informace o daru:

Majetek byl od dárce získán dne (datum) _____ jako (zatrhněte jednu z možností):

Dar Dědictví Koupě Splacení dluhu

Jiným způsobem: _____

5. Duševní vlastnictví**A. Aspekty duševního vlastnictví:**

Tato část listiny se zabývá autorskými právy, literárními právy, uměleckými právy či patenty (souborně právy týkajícími se duševního vlastnictví), které mohou být spojeny s darovanými materiály. Zatrhněte jednu z následujících možností:

- Disponuji právy duševního vlastnictví k některým nebo všem darovaným materiálům. (Uveďte prosím níže nebo na samostatném listu, ke kterým materiálům disponujete právy duševního vlastnictví, a jakou mají tato vaše práva povahu, tj. autorské právo, výlučné/podílové vlastnictví, dědictví, vykonavatel, atd.)
- Nedisponuji žádným z práv duševního vlastnictví ke kterémukoliv z darovaných materiálů.
- Dle mého nejlepšího vědomí disponuje právy duševního vlastnictví:

Jméno: _____

Adresa: _____

Telefonní číslo: _____

E-mailová adresa: _____

B. Převod duševního vlastnictví:

Pokud jste v této listině zatrhnuli, že jste vlastníkem práv duševního vlastnictví k některým či všem darovaným materiálům, zatrhněte jednu z následujících možností:

- Označením této možnosti uvádím, že si přeji darovat Dartmouthu všechna práva duševního vlastnictví, kterými disponuji vůči výše popsaným materiálům, s výhradou případných omezení uvedených níže.

Případná omezení: _____

- Označením této možnosti uvádím, že si nepřeji převést práva duševního vlastnictví, ale že Knihovně Dartmouth College uděluji povolení k vytvoření kopií pro vědecké a výzkumné účely.

6. Budoucí dary:

Tato listina slouží také k darování jakýchkoliv budoucích darů v podobě materiálů, které chci v budoucnu Dartmouthu darovat. Každý z těchto darů bude popsán v příloze.

Podpis dárce

Datum

Jay Satterfield
Za Správce Dartmouth College

Datum

Podmínky darovací listiny:

Dartmouth přijímá dar v podobě výše popsaného fyzického majetku (a případně i práv duševního vlastnictví) za těchto podmínek:

1. Podpisem této darovací listiny dárce uvádí a zaručuje, že je výlučným vlastníkem všech majetkových práv k darovanému majetku nebo že je plně oprávněn tímto vlastníkem k tomu, aby za něj jednal v rámci této darovací listiny. Dárce dále uvádí, že Majetek daruje bez jakýchkoliv zatížení, že se k němu nevztahují žádná dříve vzniklá zástavní práva, předkupní práva a že Majetek či jeho část nebyly darovány další osobě. Dárce také uvádí, že má právo tento majetek darovat a převést na osobu obdarovaného.
2. Dárce uznává, že po podpisu této darovací listiny se Majetek neodvolatelně stane majetkem Dartmouthu. Vystavování, užívání, údržba a dispozice s Majetkem závisí na vlastním uvážení Dartmouthu.
3. Dárce prohlašuje a zaručuje, že žádné celní zákony, daňové zákony, dědické zákony, nebo jiné právní předpisy týkající se Majetku a jeho vývozu nebo dovozu nebyly porušeny.
4. Dárce prohlašuje a zaručuje, že neexistují žádné nároky, rozsudky, zástavní práva nebo jakákoliv jiná zatížení Majetku, jeho části či vlastnického práva k němu.
5. Internal Revenue Service zjistil, že Dartmouth je provozován výhradně pro vzdělávací účely a je osvobozen od federální daně z příjmu podle § 501 odst. (a) a (c) věty třetí Internal Revenue Code. Dartmouth neuděluje dárčům žádné rady ohledně daňových záležitostí, avšak navrhuje, aby dárce své dotazy ohledně darů jako charitních příspěvků směřovali ke svým daňovým poradcům nebo kanceláři Internal Revenue Service. Dartmouth neohodnocuje dary. Na žádost Dárce však Majetek zpřístupní pro jeho ohodnocení.
6. Dárce bude bránit Dartmouth před tvrzeními vyplývajícími nebo spojenými s jednáním, které by mohlo porušit zde uvedené Dárčovy záruky a prohlášení.

Darovací smlouva – originál v češtině

DAROVACÍ SMLOUVA uzavřená podle § 2055 a násl. občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. v platném znění

jméno....., r.č.

bytem

(dále jen „dárce“)

a

jméno....., r.č.

bytem

(dále jen „obdarovaný“)

Čl. I.

1. Dárce tímto prohlašuje, že je na základě ze dne s právními účinky vkladu práva ke dni výlučným vlastníkem:

- pozemku parc. č. - zastavěná plocha nádvoří, o výměře, se stavbou č.p., typ stavby způsob využití ...
- pozemku parc. č. – zahrada, o výměře

vše v k.ú., obec, okres, zapsáno na LV č. u Katastrálního úřadu pro kraj, Katastrální pracoviště (dále jen „nemovitosti“).

2. Dárce dále prohlašuje, že jeho možnost disponovat s označeným nemovitým majetkem není žádným způsobem omezena.

Čl. II. Předmět smlouvy

1. Dárce tímto daruje obdarovanému všechny nemovitosti uvedené v čl. I. odst. 1. této smlouvy, a to se všemi součástmi a příslušenstvím včetně trvalých porostů na pozemcích vysázených, do výlučného vlastnictví obdarovaného.

2. Obdarovaný všechny výše uvedené nemovitosti do svého výlučného vlastnictví tímto přijímá.

3. Odhadní cena nemovitostí, specifikovaných v čl. I. odst. 1 této smlouvy podle znaleckého posudku, znalce z oboru ekonomika, ceny, odhady nemovitostí ze dne činí částku ve výši

Čl. III.

Ostatní ujednání

1. Darované nemovitosti se převádí bez dluhů a břemen, obdarovaný žádné dluhy, ani břemena nepřijímá.

2. Obdarovaný nabude vlastnické právo k převáděným nemovitostem vkladem do veřejného seznamu vedeného

příslušným katastrem nemovitostí.

3. Dárce upozorňuje obdarovaného na to, že rodinný dům č.p., který je součástí pozemku parc. č., který je předmětem převodu vlastnictví dle této smlouvy, má poškozenou vnější omítku na jižní straně domu. Jinak jeho stav odpovídá opotřebení při obvyklém užívání. Ostatní nemovitosti netrpí žádnými faktickými vadami.

4. Obdarovaný se o stavu nemovitostí sám přesvědčil a dárcevo upozornění bere na vědomí.

5. Obdarovaný rovněž stvrzuje, že se ve smyslu ust. §980 až §986 zákona č. 89/2012, Občanský zákoník, v platném znění seznámil s aktuálním stavem zápisů ve veřejném seznamu, který je veden u Katastrálního úřadu pro kraj, KP a ve kterém jsou darované nemovitosti zapsány a že proti nim nevznášá žádné námitky.

6. Dárce předá nemovitosti obdarovanému nejpozději do

Čl. IV.

Odvolání a vrácení daru

V případě práva dárce odvolat dar a požadovat po obdarovaném jeho vrácení pro nouzi nebo nevděk se užije úpravy §2068 až 2075 zákona č. 89/2012, Občanský zákoník, v platném znění.

Čl. V.

Závěrečná ustanovení

1. Dárce a obdarovaný shodně prohlašují, že si tuto smlouvu před jejím podpisem přečetli, že byla uzavřena po vzájemném projednání podle jejich pravé a svobodné vůle, určitě, vážně a srozumitelně, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek.

2. Smluvní strany berou na vědomí, že vlastnické právo k převáděným nemovitostem přejde na obdarovaného vkladem vlastnického práva do veřejného seznamu vedeného příslušným katastrem nemovitostí, a to k okamžiku, kdy bude návrh na zápis (vklad) doručen příslušnému Katastrálnímu úřadu.

3. Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních, z nichž po jednom obdrží každý účastník této smlouvy a jedno bude předáno s návrhem na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Mělník.

V dne V dne

.....
dárce

.....
obdarovaný

Darovací smlouva – překlad do angličtiny

CONTRACT OF DONATION concluded in accordance with § 2055 et seq. Civil Code No. 89/2012 Sb., as amended

name, birth number

address

(hereinafter referred to as "donor")

and

name, birth number

address

(hereinafter referred to as "donee")

Section I.

1. The donor hereby represents and warrants that he/she is the sole owner of the following property under the from the day with the legal effects of the entry of rights to the day of

- The land of parcel no. – a built-up court area, with the total land area of, with the building street number, the type of building, the use of the building ...
- The land of parcel no.: – a garden, with the total land area of

all herein described property is registered in the cadastral area, municipality, registered in Certificate of Title no. at the Cadastral Agency for Region, Cadastral Branch Office (hereinafter referred to as "property").

2. The donor hereby represents and warrants that his capability to dispose with the marked property is in no way restrained.

Section II.

The subject matter of the contract

1. The donor hereby gives, donates and conveys all the estate property described herein in the Section I. paragraph 1. with all of its parts and accessories, including permanent undergrowth planted on the lands, into the sole ownership of the donee.

2. The donee hereby accepts the gift of the abovementioned property.

3. The estimated price of the property specified herein in the Section I. paragraph 1 according to expert valuation, conducted by an expert in the field of economics, prices and immovable property assessments from the day is in total

Section III.

Other agreements

1. The property is gifted free and clear from all debts and encumbrances; the donee does not accept any debts or encumbrances.

2. The donee will obtain the title to the property described herein by conducting the entry into the public list controlled and organized by the relevant cadastral register.

3. The Donor draws attention of the donee to the fact that the exterior plaster of the detached house, street number, which is a part of the parcel of land no. 1 and also the subject matter of this contract which is being conveyed to the donee, is damaged on the south side of the house. The condition of the detached house reflects the wear in normal use.
4. The donee checked the condition of the property himself/herself and acknowledges the donor's warning about the condition of the gifted property.
5. The donee hereby affirms that he/she is acquainted with the current status of the entries in accordance with §980 to §986 of Civil Code No. 89/2012 Sb. in the public list, which is registered at the Cadastral Agency of the Region, Cadastral Branch of Office, in which the gifted property is registered. The donee has no objections against them.
6. The donor will transfer the property to the donee latest on the day of.....

**Section IV.
The revocation and returning of the gift**

In the case of the donor's right to revoke the gift and require the return of the gift by the donee because of distress or ingratitude, the provisions §2068 to §2075 of the Civil Code No. 89/2012 Sb., as amended, will be applied.

**Section V.
The final provisions**

1. The donor and the donee unanimously declare that they have read the contract before its execution, that the contract was enclosed after a mutual negotiation in accordance with their true and free will; certainly, seriously and comprehensibly, not in distress and not under noticeably disadvantageous conditions.
2. The parties of this contract acknowledge that the title to the property being conveyed will be transferred to the donee by the entry of the title into the public list organized by the relevant cadastral agency.
3. This contract is drawn up in three copies; each participant of this contract will get one copy, and one copy will be submitted with the application for the registration of the title to the gifted property into the Land Registry at the Cadastral Authority for the Středočeský Region, Cadastral Branch Office of Mělník.

In Date

In Date

.....

.....

donor

donee

Summary

The topic of this bachelor thesis is contrastive analysis of donation documents in Czech and English for translation purposes. Although we take donation as a usual thing and integral part of our lives, it still includes the legal aspect. Legal terminology which can be found in both types of donation documents which were analysed in this thesis for the translation purposes differentiates because of the dissimilar origin of Czech and Anglo-American legal system. The analysis has later shown that the asymmetry of terminology sometimes occurs between the mentioned documents, just because of the different legal origins of the analysed terms. The asymmetry is mainly caused by the legal nature of documents. Although donation contracts are used for the purposes of donation in the Czech Republic, the Anglo-American system uses the deeds of gift. Contracts are legal documents which are enclosed between two contractual parties, while deeds of gift are just unilateral legal documents through which the donor wants to express his intention to give a certain thing to the donee. The uppermost thing concerning the legal translation lies in the concept analysis of source and target legal terms. The translator must conduct concept analysis of the translated terms to fully recognize its legal basis which is fundamental for the equivalent translation of legal terms.

In the theoretical part, a comparison of Czech and Anglo-American legal systems and the theoretical basis of Czech and English legal language is provided. The legal language is first defined, and then analysed from the view of the theory of functional styles. The marked phenomena of both Czech and English legal language are defined and described in this chapter. Although the legal concepts differentiate, some marked language phenomena as the passive or condensed syntactic structure are common to both legal languages. Another part of the chapter concerning the legal language deals with the theoretical basis of legal concept and the translational strategies that can be used while finding an equivalent of the translated term – the interpretation of legal terms, interlingual translation and concept analysis.

The key part of this thesis is the analysis of donation documents on multiple levels. The contrastive analysis is conducted on 10 Czech contracts of donation,

9 deeds of gift, 5 donation forms, 1 gifted deposit letter and 1 Authorization for INTER VIVOS Gift of ANSCA Stock Form. The macrostructure of the Anglo-American donation was compared to the macrostructure of Czech contracts of donation. The structure of these documents is similar in both cases – donation documents originating from the Czech and Anglo-American legal systems have certain form and are structured into articles, while some of them had even a table form in which the relevant person only writes the demanded information about the donation. The documents originating from the same legal system share the same nature and structure. It is obvious that the form of the documents differentiates the information from important to less important – this pattern is visible in the structure of both donation documents.

As for the donation documents, the terminology regarding donation and donation documents is also analysed for the purposes of the terminological analysis. This contrastive analysis of terms was conducted on a selected sample of relevant legal terms, and after conducting this analysis a Czech equivalent with the explanation was provided. By conducting this analysis, the author of this thesis wanted to draw attention to specific problems emerging of translation of legal terms.

Použitá literatura

Bibliografie:

ALCARAZ VARÓ, Enrique a Brian HUGHES, 2002. *Legal Translation Explained (Translation Practices Explained)*. Manchester: St. Jerome Publishing. 204 s. ISBN 978-1-900650-46-5.

BÁZLIK, Miroslav a Patrik AMBRUS. 2009. *Legal English and its grammatical structure*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR.

CAOVÁ, Deborah, 2007. *Translating Law*. Clevedon: Multilingual Matters. 189 s. ISBN 978-1-85359-954-5.

ČERNÝ, Jiří. *Dějiny lingvistiky*. Olomouc: Votobia, 1996, 517 s. ISBN 80-85885-96-4.

DIJK, Term Adrianus van. *Macrostructures: an interdisciplinary study of global structures in discourse, interaction, and cognition*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc. Publishers. 327 s. ISBN 0-89859-039-6

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ, Eva MINÁŘOVÁ a Jan CHLOUPEK. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV nakladatelství, 2003, 342 s. ISBN 8086642003.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-85-6. S. 82.

HLOUCH, Lukáš. *Teorie a realita právní interpretace*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 348 s. Monografie. ISBN 978-80-7380-303-2.

CHROMÁ, Marta. *Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2014. 270 s. ISBN 978-80-246-2851-6.

JELÍNEK, Milan. 1996. *Styl administrativně-právní*. In: NEBESKÁ, Iva a Alena MACUROVÁ. *Jazyk a jeho užívání*. Sborník k životnímu jubileu prof. O. Uličného. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, s. 241–250.

JELÍNEK, Milan. *Styl odborný*. In: Karlík, P. – Nekula, M. – Pleskalová, J. (eds.). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Lidové noviny, 2002. s. 454-456.

KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995. 247 s. ISBN 80-7179-028-1. S. 52 a 67.

KNAPP, Viktor. *Velké právní systémy: úvod do srovnávací právní vědy*. Praha: C.H. Beck, 1996, xvi, 248 s. ISBN 340641253X.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *Teorie překladu: (Pro anglisty)*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995. 140 s. ISBN 80-7067-459-8.

KNITTLOVÁ, Dagmar, Bronislava GRÝGOVÁ a Jitka ZEHNALOVÁ. 2010. *Překlad a překládání*. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *Funkční styly v angličtině a češtině*. 2. upr. vyd. Olomouc: Univ. Palackého, 1990. 100 s.

KOŘENSKÝ, Jan, František CVRČEK a František NOVÁK. 1999. *Juristická a lingvistická analýza právních textů: (právněinformatický přístup)*. Praha: Academia.

LÖBNER, Sebastian. 2002. *Understanding Semantics*. London: Arnold, Hodder Headline Group.

MAN, O. 1969. *Jazykové šablony v odborném stylu*. In *Acta Universitatis Carolinae, Philologica 4-5, Slavica Pragensia XI*. Praha, s. 103-111.

OSINA, Petr. *Teorie práva*. Praha: Leges, 2013, 236 s. Student. ISBN 978-80-87576-65-6.

PHILLIPS, Alfred. *Lawyer's Language*. New York: Routledge.

PŘIDALOVÁ, Eva a TOZZI, Kamila. *Legal English – Part I*. Praha: Leges. 2008

ŠARCEVIČOVÁ, Susan. *New Approach to Legal Translation*. Vyd. 2. Hague – London – Boston: Kluwer Law International, 2000. 308 s.

TÁRNYIKOVÁ, Jarmila. *Sentence complexes in text: processing strategies in English and in Czech*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007, 255 s. Monografie. ISBN 978-80-244-1660-1.

TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. 2. dopl. vyd. Praha: Linde, Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2003, 143 s. ISBN 8072014277.

Zákony:

Property Law Act 1925

zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012, občanský zákoník

Články:

STICH, Alexandr. *O dvojznačnosti v právnickém vyjadřování. Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 1968, **51** (3), 147-151. ISSN 0027-8203.

ADAMS, Kenneth A. 2014. *Banishing Shall from Business Contracts: Throwing the Baby Out with the Bathwater*. The Australian Corporate Lawyer, roč. 24, č. 3, s. 12–13.

Tištěné slovníky:

BLACK, Henry Campbell. *Black's law dictionary*. Eighth edition. Editor Bryan A. GARNER. St. Paul, MN: Thomson-West, [2004], xxv, 1810. ISBN 0-314-15199-0.

CHROMÁ, Marta. *Anglicko-český právní slovník*. Praha: Leda, 1995, 341 s. ISBN 80-85927-01-2.

MADARa), Zdeněk. *Slovník českého práva*. Díl 1, A-O. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 1999, 923 s. ISBN 8072011502.

MADARb), Zdeněk. *Slovník českého práva*. Díl 2, P-Z. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 1999, S. 924-1781. ISBN 8072011502

Online slovníky:

Etymonline.com

Internetové zdroje:

Donations Law and Legal Definition. DEFINITIONS.USLEGAL.COM [online]. [cit. 16.1.2018]. Dostupné z: <https://definitions.uslegal.com/d/donations/?fbclid=IwAR0a1AArnXVZPKd-E6fD_tHq7lcXqo2sI3Le54l5eLqpdIqnLCSMNZOQ>.

Držba. EPRAVO.CZ [online]. 17.4.2002 [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/drzba-16457.html>>.

Elements of proof for a gift. LEGALMATCH.COM [online]. 20.3.2018 [cit. 31.10.2018]. Dostupné z: <<https://www.legalmatch.com/law-library/article/elements-of-proof-for-a-gift.html>>.

In witness whereof. THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/in-witness-whereof-2/>>.

Instrument. THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/instrument/>>.

Jak ověřit podpis doma i v zahraničí. NKCR.CZ [online]. 22.6.2017 [cit. 19.4.2019] Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_392-jak-overit-podpis-doma-i-v-zahranici>.

Komentář NOZ: § 15, 16 - Osoby; Všeobecná ustanovení. PRAVNIPROSTOR.CZ [online]. 9.9.2014 [cit. 12.4.2019]. Dostupné z:

<<https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/k-komentar-noz-15-16-osoby-vseobecna-ustanoveni>>.

Legal capacity. THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/legal-capacity/>>.

Ověření podpisu nebo kopie listiny. MVCR.CZ [online]. [cit. 19.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.mvcr.cz/clanek/overeni-podpisu-nebo-kopie-listiny.aspx>>.

Právní úprava darování v novém občanském zákoníku. E-PRAVO.CZ [online]. 13.8.2014 [cit. 31.10.2018]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-uprava-darovani-v-novem-obcanskem-zakoniku-94911.html>>.

Primer: All you wanted to know about the Gift Deed Act? BUSINESS-STANDARD.COM [online]. 22.8.2015 [cit. 6.1.2018]. Dostupné z: <https://www.business-standard.com/article/pf/primer-all-you-wanted-to-know-about-the-gift-deed-act-114031200104_1.html>.

Sealed and delivered. DICTIONARYTHELAW.COM [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://dictionary.thelaw.com/sealed-and-delivered/>>.

Signed, sealed and delivered. DICTIONARYTHELAW.COM [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://dictionary.thelaw.com/signed-sealed-and-delivered/>>.

Title. INVESTOPEDIA.COM [online]. 21.5.2018 [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://www.investopedia.com/terms/t/title.asp>>.

Výprosa vs. výpůjčka. EPRAVO.CZ [online]. 31.7.2014 [cit. 22.1.2018]. Dostupné z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/vyprosa-vs-vypujcka-94869.html>>.

What does “subscribed and sworn to before me” mean? AFFIDAVITS.INFO [online]. 10.6.2016 [cit. 13.4.2019] Dostupné z: <<http://www.affidavits.info/what-does-subscribed-and-sworn-to-before-me-mean/>>.

What is duly sworn? THELAWDICTIONARY.ORG [online]. [cit. 12.4.2019]. Dostupné z: <<https://thelawdictionary.org/duly-sworn/>>.

Základy teorie práva. KSV.UPOL.CZ [online]. [cit. 20.1.2018]. Dostupné z: <<http://ksv.upol.cz/txt/OporaNovakova.pdf>>.

Darovací dokumenty:

https://www.businessinfo.cz/app/.../darovaci_smlouva_darovani_cenne_papiry.doc

<https://www.dartmouth.edu/~library/rauner/docs/pdf/Deed.pdf>

<http://www.drabfoundation.org/files/vzor-darovaci-smlouvy.pdf>

http://www.finance.cz/download/1479-darovaci_smlouva-vzor-pdf/

http://www.gla.ac.uk/media_242517_en.pdf

Anotace

Autor bakalářské práce: Alžběta Janásková

Název katedry a fakulty: Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého

Název česky: Kontrastivní analýza dokumentů týkajících se darování v češtině a angličtině z hlediska překladu

Název anglicky: Contrastive Analysis of Donation Documents in Czech and English for Translation Purposes

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Mgr. Ondřej Klíbal

Počet stran: 93

Počet znaků (včetně mezer): 111 379

Počet příloh: 5

Počet titulů použité literatury: 26

Olomouc 2019

Abstract

The aim of this bachelor thesis is the analysis of the documents regarding donation in English and Czech language for the purposes of translation. A sample of the documents regarding donation in Czech and English will be analysed in this thesis. In the theoretical part the documents regarding donation will be set into a relevant context of Czech or Anglo-American legal system. In the practical part the documents regarding donation will be translated from Czech into English language and vice versa. The thesis will provide a basis for understanding of the differences of this type of documents in both languages. The solutions of translation problems resulting from different legal traditions will be suggested in the thesis. Additionally, a collocation glossary with translated terms typical for the documents regarding donation will be provided in this thesis.

Key words: contrastive analysis, donation documents, legal English, legal systems, legal theory, translation of legal documents

Abstrakt

Tématem bakalářské práce je kontrastivní analýza dokumentů týkajících se darování v češtině a angličtině pro překladatelské účely. Práce se věnuje analýze vybraného vzorku dokumentů týkajících se darování v anglickém a českém jazyce. V teoretické části bakalářské práce jsou dokumenty týkající se darování zasazeny do kontextu českého i angloamerického právního systému a je upozorněno na rozdílné pojetí darování v obou systémech. Praktická část obsahuje překlady darovacích dokumentů z českého jazyka do anglického a naopak. Práce poskytne základ pro pochopení rozdílů mezi anglicky a česky psanými dokumenty týkajícími se darování a následně v ní budou navržena řešení problémů souvisejících s překládáním těchto dokumentů. Součástí této práce je také kolokační glosář s termíny typickými pro tyto dokumenty.

Klíčová slova: kontrastivní analýza, darovací dokumenty, právnická angličtina, právní systémy, právní teorie, překlad právních dokumentů